



MINISTERSTVO VNITRA  
ČESKÉ REPUBLIKY

# **VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KONCEPCE BOJE PROTI EXTREMISMU PRO ROK 2016**

**Ministerstvo vnitra  
Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality  
Praha 2017**

**Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2016 bylo schváleno vládou dne 22. května 2017 usnesením č. 394.**

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

## OBSAH

1. Komunikací proti demagogii.....	5
2. Vědomostí proti totalitářům .....	8
3. Jednotná protiextremistická platforma .....	10
4. Odbornost a imunita .....	14
5. Pomoc obětem trestné činnosti.....	21
6. Protiextremistické aktivity nad rámec Koncepce boje proti extremismu pro rok 2016.....	24
6.1. Ministerstvo vnitra .....	24
6.1.1. Oblast prevence .....	24
6.1.2. Oblast výzkumu.....	30
6.1.3. Oblast vzdělávání .....	31
6.1.4. Oblast integrace cizinců .....	33
6.1.5. Oblast mezinárodní spolupráce .....	35
6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí .....	36
6.3. Ministerstvo kultury .....	38
6.3.1. Oblast církví a náboženských společností.....	38
6.3.2. Oblast médií a audiovize .....	39
6.3.3. Oblast regionální a národnostní kultury .....	39
6.3.4. Oblast umění, literatury a knihoven .....	40
6.3.5. Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií .....	41
6.4. Ministerstvo spravedlnosti .....	45
6.4.1. Státní zastupitelství .....	45
6.4.2. Probační a mediační služba .....	46
6.4.3. Institut pro kriminologii a sociální prevenci .....	46
6.4.4. Oblast vězeňství .....	47
6.5. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy .....	48
7. Seznam použitých zkratk.....	50

## Úvod

Koncepce boje proti extremismu pro rok 2016 byla schválena usnesením vlády č. 419 ze dne 11. května 2016. Vyhodnocení vychází z pěti hlavních pilířů:

- 1) Komunikací proti demagogii.
- 2) Vědomostí proti totalitářům.
- 3) Jednotná protiextremistická platforma.
- 4) Odbornost a imunita.
- 5) Pomoc obětem trestné činnosti.

V druhé části dokumentu jsou uvedeny další aktivity uskutečněné orgány státní správy, které nejsou vždy primárně protiextremistické, boji s extremismem ale napomáhají. V závěru je uveden seznam zkratk.

Podkladovými materiály přispěli, kromě Ministerstva vnitra a Policie ČR, zástupci resortů státní správy, konkrétně spravedlnosti, obrany, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí a dále Úřadu vlády a Nejvyššího státního zastupitelství.

# 1. Komunikací proti demagogii

Základní údaje	
Číslo úkolu	č. 1
Název úkolu	<b>Komunikací proti demagogii</b>
Popis úkolu (realizované aktivity)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Otevřené a zodpovědné zpravodajství a PR.</li> <li>• Internet bez nenávistné propagandy.</li> <li>• Protiextremistická kampaň.</li> </ul>
Odůvodnění úkolu	Veřejnost má právo od relevantních státních institucí získávat průběžně informace o extremistické scéně a o protiextremistických aktivitách. Informování o extremistické scéně je zároveň jedním z nástrojů boje s extremistickými subjekty. Těžištěm aktivit extremistických subjektů je internet, zejména pak sociální sítě. Je třeba zintenzivnit úsilí k potírání nenávistných projevů na internetu. Zároveň je třeba reagovat na nenávistné mobilizační kampaně extremistů nabízením alternativ.
Cíl úkolu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Detailně, pravdivě a průběžně informovat veřejnost.</li> <li>• Efektivně postihovat nenávistné projevy na internetu.</li> <li>• Nabídnout alternativu k nenávistným mobilizačním kampaním.</li> </ul>
Indikátory plnění	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravidelná aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů na webových stránkách. Zajištění jejich snadné dostupnosti.</li> <li>• Pravidelné publikování zprávy o scéně od Odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra.</li> <li>• Aktivní kontaktování novinářů a zodpovědné poskytování informací s přidanou hodnotou. V případě informování o extremistické agresi volit ofenzivní přístup zohledňující, respektive předvídající, možné dopady těchto násilností. Platí zásada nulové tolerance vůči násilnostem ze strany extremistů.</li> <li>• Korektní informování o pachatelích z hlediska národnosti, respektive etnicity.</li> <li>• Pokračování v činnosti policejní internetové Helpline pro hlášení nelegálního a nežádoucího obsahu pro veřejnost. Na konci roku 2016 vyhodnocení činnosti Helpline.</li> <li>• Komunikace s komerčními subjekty v případě výskytu nelegálních extremistických obsahů na Internetu hostovaných na serverech třetích zemí. Ministerstvu vnitra poskytne součinnost v případě potřeby a v rámci své působnosti Ministerstvo průmyslu a obchodu.</li> <li>• Posílení specialistů na informační kriminalitu v rámci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby</li> </ul>

	<p>kriminální policie a vyšetřování a v rámci jednotlivých krajských ředitelství policie.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pokračování Mediální kampaně v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti zaštitěné Úřadem vlády.</li> </ul>
<b>Způsob financování</b>	Rozpočet Ministerstva vnitra, Policie ČR, Úřadu vlády
<b>Subjekty</b>	
<b>Odpovědný subjekt</b>	Ministerstvo vnitra, Policie ČR, Úřad vlády
<b>Spolupracující subjekty</b>	Ministerstvo průmyslu a obchodu
<b>Koordinační a kontrolní mechanismus</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Plnění úkolů v gesci Policie ČR bude kontrolováno a koordinováno Policejním prezidiem.</li> <li>• Plnění úkolů v gesci Ministerstva vnitra bude kontrolováno odborem bezpečnostní politiky a prevence kriminality ve spolupráci s odborem tisku a public relations.</li> <li>• Plnění úkolů v gesci Úřadu vlády bude kontrolováno Agenturou pro sociální začleňování.</li> </ul>
<b>Harmonogram</b>	
<b>Termín zahájení</b>	1. 1. 2016
<b>Termín dokončení (kontrolní)</b>	31. 12. 2016

### **Způsob plnění:**

#### Poskytování informací

#### **Ministerstvo vnitra a Policie ČR:**

Ze strany MV ČR byly pravidelně podávány informace včetně kvartálních zpráv. Většina informací je k dispozici ve specializované sekci k extremismu: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>, či v sekci zpravodajství. Rovněž docházelo k pravidelnému informování ze strany relevantních složek PČR. Pravidelně byly poskytovány informace zástupcům médiím i široké veřejnosti. V rámci PČR se komunikaci s veřejností věnují kurzy pro velitele bezpečnostních opatření, kurzy pro antikonfliktní týmy a instrukčně metodická zaměstnání tiskových pracovníků. Pro potřeby PČR byly k tomuto vytvořeny i metodické materiály. Novým opatřením bylo zřízení **Centra proti terorismu a hybridním hrozbám**, které s veřejností komunikuje prostřednictvím twitterového účtu ([https://twitter.com/cthh\\_mv?lang=cs](https://twitter.com/cthh_mv?lang=cs)).

#### **Úřad vlády:**

Úřad vlády a zejména pak Agentura pro sociální začleňování pravidelně zveřejňovaly relevantní aktuální informace, k dohledání jsou např. na [www.vlada.cz](http://www.vlada.cz), či [www.socialni-zaclenovani.cz](http://www.socialni-zaclenovani.cz).

#### Internetová kriminalita

V roce 2016 došlo k přesunutí problematiky internetové kriminality z Policejního prezidia ČR odboru internetové kriminality na Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. V souvislosti s tímto organizačním opatřením byla přesunuta i stávající **Hotline**

(hlášení závadového obsahu na internetu) na tento útvar. Od 1. srpna došlo ke zrušení Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a vytvoření Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV, kdy v rámci tohoto útvaru byla vytvořena Sekce kybernetické kriminality, která zajišťuje provoz Hotline. V roce 2016 bylo na toto pracoviště zasláno **3.778** podání občanů (relevantní: 1.368, nerelevantní: 2.010), z nichž se **133** týkalo nenávistných projevů na internetu.

### Mediální kampaň

Mediální kampaň, která je součástí **Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti**, byla prodloužena do 30. dubna 2017. Její první část (**HateFree Culture**) působí na veřejnost prostřednictvím webových stránek ([www.hatefree.cz](http://www.hatefree.cz)). V roce 2016 navštívilo stránky 305.636 unikátních návštěvníků. Dále provozuje facebookové (dále jen „FB“) stránky, které jsou jedním z mála míst českého internetu, kde na témata vzájemného soužití probíhá nonstop moderovaná diskuse. Podle analýzy FB stránky z prosince 2015 tvoří většinu aktivních uživatelů této stránky lidé, kteří nejsou jejími fanoušky. V rámci diskuse jsou přinášena nová témata a podněty, které tuto diskusi podněcují. Velmi důležitou součástí mediální kampaně je vyvracení hoaxů. Těch už se i za spolupráce PČR, Ministerstva vnitra nebo Úřadu práce ČR podařilo vyvrátit více než 80, např. napadení dívky muslimy (<https://goo.gl/Cy4FrA>), zákaz vánočního osvětlení ve Švédsku kvůli muslimům (<https://goo.gl/dsINIV>) a další. Webové stránky Kampaně se převážně soustředí na poskytování informací odborné veřejnosti a médiím, k tomu využívají tzv. buzzmonitoring jako nástroj šetření projevů nenávisti na sociálních sítích <http://www.hatefree.cz/blo/analyzy/1846-diskuse-romove>.

Dále je mediální část kampaně spjatá s vytvářením tzv. „**HateFree Zone**“, ke kterým se doposud přihlásilo 220 míst po celé České republice, z toho v roce 2016 celkem 89. Tyto HateFree Zony, mezi nimi kavárny, divadla, galerie, velvyslanectví, fakulty, kostely, se přihlašují k ochotě zabránit nenávistným projevům na své půdě. Registrace k HateFree Zone je možná prostřednictvím internetového formuláře umístěného na stránkách hatefree.cz (<http://www.hatefree.cz/registrace-mista>). Seznam HateFree Zone je umístěn na webových stránkách, kde se nachází interaktivní mapa.

V roce 2016 pokračovala iniciativa **HateFree Festu** – tedy festivalů, kterých se uskutečnilo 39. Rovněž proběhlo 51 výstav umění reagujícího na aktuální dění ve společnosti v ulicích českých obcí.

Projekt Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti je spolufinancován z finančních mechanismů EHP a Norských fondů. Ve čtvrtém čtvrtletí 2016 byla zahájena jednání s Ministerstvem financí ČR o zajištění **navazujícího projektu** v dalším programovém období EHP a Norských fondů a zajištění financování překlenovacího období z prostředků Úřadu vlády ČR. Toto překlenovací období bude podle současných informací trvat minimálně do 1. ledna 2019.

Některé výstupy v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti:

- Webové stránky k problematice sociálního začleňování: [www.dobrepraxe.cz](http://www.dobrepraxe.cz).
- Analýza hoaxů: <http://www.hatefree.cz/blo/hoaxy/1400-analyza-hoaxu-mkc>.
- Buzzmonitoring: <http://www.hatefree.cz/blo/analyzy/1846-diskuse-romove>.

## 2. Vědomostí proti totalitářům

Základní údaje	
Číslo úkolu	č. 2
Název úkolu	<b>Vědomostí proti totalitářům</b>
Popis úkolu (realizované aktivity)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vzdělávání žáků a učitelů</li> <li>• Nabízení relevantních informací zájemcům o témata související s extremismem.</li> </ul>
Odůvodnění úkolu	Nejúčinnější prevencí extremismu je vzdělávání. Prostřednictvím vzdělání si lidé dokáží vytvořit sami obranné mechanismy proti přejímání extrémních názorů. Potřeba vzdělání platí jak pro jeho příjemce, tak i pro ty, kteří ho nabízejí.
Cíl úkolu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Relevantní vzdělávací nabídka pro žáky a studenty.</li> <li>• Relevantní příprava pedagogů.</li> <li>• Kulturní, osvětové a jiné akce.</li> </ul>
Indikátory plnění	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Podpora projektů primární prevence na školách a školských zařízeních zaměřených na prevenci kriminality, kde jednou z priorit je i oblast extremismu.</li> <li>• Plnění úkolů v Národní strategii primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018.</li> <li>• Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách, školských zařízeních a v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zaměřené na oblast prevence extremismu.</li> <li>• Aktualizace stávajících informačních a analytických materiálů v rámci primární prevence extremismu na webových stránkách.</li> <li>• Realizace a podpora preventivních aktivit v gesci Ministerstva kultury v oblasti církví a náboženských společností, médií a audiovizí, regionální a národnostní kultury, umění, literatury a knihoven a ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií.</li> </ul>
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury.
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury
Koordinační a kontrolní mechanismus	Kontrola vlastních či podpůrných aktivit v oblasti vzdělávání a prevence je v gesci relevantních odborů MŠMT a MK.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2016
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2016



## **Způsob plnění:**

Na rok 2016 bylo **vyhlášeno dotační řízení na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže**. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) vyčlenilo ze svého rozpočtu cca 20 mil. Kč, z čehož oblast prevence kriminality, která obsahuje i oblast prevence extremismu, byla podpořena částkou 8.082.642,- Kč. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží. Současně byl **vyhlášen program Bezpečné klima v českých školách** s alokací částky 20 mil. Kč, který je primárně určen školám a školským zařízením.

MŠMT v roce 2013 vydalo **Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže** v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období na období 2013 - 2018 (dále jen „Strategie“). Strategie je zveřejněna na webových stránkách MŠMT. MŠMT plní průběžně úkoly obsažené ve Strategii. V roce 2016 MŠMT koordinovalo a metodicky vedlo krajské školské koordinátory prevence, metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách a školní metodiky prevence, pro které uskutečnilo odborné porady a semináře. V rámci metodického vedení byl vydán nový Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních. Formou dotačních řízení byla podpořena oblast primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních.

V roce 2016 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování podpořeno i **vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování** zaměřené na oblast prevence extremismu.

**Vzdělávací programy s tematikou extremismu nabízí také Národní institut pro další vzdělávání** ve své nabídce v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. MŠMT prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání od září 2016 zabezpečilo prostřednictvím krajských poboček institutu cílené vzdělávání ředitelů škol a školních metodiků prevence v oblasti rozpoznávání a minimalizace rizik spojených s projevy šikany a násilného chování ve školách. Kurzy probíhaly zdarma ve všech 14 krajských pracovištích, celkem bylo uskutečněno 60 osmihodinových seminářů, zahrnujících teoretickou i praktickou část.

MŠMT od září ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání a krajskými školskými koordinátory prevence spustilo systém podpory **supervize ve školách v tématu bezpečného klimatu**.

Od roku 2015 probíhá v jednotlivých krajských městech seminář **„Jak vyučovat o holokaustu“**, který organizuje MŠMT ve spolupráci s Národním institutem dalšího vzdělávání a Památníkem Jad Vashem v Jeruzalémě. Zatím proběhl v roce 2015 v Českých Budějovicích, v roce 2016 v Liberci a na rok 2017 se připravuje v Pardubicích.

Informační a analytické materiály na webových stránkách [www.msmt.cz](http://www.msmt.cz) a [www.prevence-info.cz](http://www.prevence-info.cz) byly pravidelně aktualizovány a doplňovány. Tyto webové stránky jsou snadno dostupné všem subjektům v oblasti primární prevence i všem dalším zájemcům o tuto oblast.

Detailní informace k aktivitám MŠMT jsou uvedeny v kapitole 6.5. Detailní informace k aktivitám Ministerstva kultury v oblasti vzdělávání, osvěty a prevence jsou uvedeny v kapitole 6.3.

### 3. Jednotná protiextremistická platforma

Základní údaje	
Číslo úkolu	č. 3
Název úkolu	Jednotná protiextremistická platforma
Popis úkolu (realizované aktivity)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aktivity k prevenci kriminality.</li> <li>• Integrace menšin a cizinců.</li> <li>• Pomoc městům a obcím.</li> </ul>
Odůvodnění úkolu	Extremisté mj. zneužívají pocitu ohrožení v rámci veřejnosti. Je třeba, aby stát zaštilil aktivity k prevenci kriminality zejména v souvislosti se sociálně vyloučenými lokalitami, dále pak integrační aktivity pro menšiny a cizince. V neposlední řadě pak musí stát poskytovat pomoc a podporu samosprávě. Městům a obcím je třeba rovněž poskytovat pomoc v oblasti shromažďovací agendy.
Cíl úkolu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prevence sociálně patologických jevů, zejména v sociálně vyloučených lokalitách.</li> <li>• Tlumení antagonismů ve společnosti prostřednictvím začleňování menšin a cizinců.</li> <li>• Pomoc samosprávě při prevenci sociálně patologických jevů a při zvládání extremistických shromáždění.</li> </ul>
Indikátory plnění	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Plnění úkolů ze Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 – 2020 a navazujícího Akčního plánu.</li> <li>• Plnění úkolů ze Strategie migrační politiky ČR.</li> <li>• Schválení a plnění úkolů ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na léta 2016 – 2020.</li> <li>• Schválení a následné plnění úkolů ze Strategie romské integrace do roku 2020.</li> <li>• Plnění úkolů ze Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020.</li> <li>• Dokončení novely zákona o právu shromažďovacím, metodická pomoc městům, obcím a Policii ČR v oblasti shromažďovací agendy.</li> <li>• Podpora zavádění probačních programů pro mladistvé pachatele, které jsou cíleny na snížení projevů násilí a dále podporovat (rozšiřovat, inovovat) týmy pro mládež, tzn. podporovat multidisciplinární přístup k řešení kriminality mládeže spojené s projevy násilí, včetně extremismu.</li> </ul>
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra, Úřadu vlády, Ministerstva práce a

	sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti, příp. dalších subjektů.
<b>Subjekty</b>	
<b>Odpovědný subjekt</b>	Ministerstvo vnitra, Úřad vlády, Ministerstvo práce a sociálních věcí.
<b>Spolupracující subjekty</b>	Subjekty zodpovědné za úkoly obsažené v jednotlivých strategických dokumentech.
<b>Koordinační a kontrolní mechanismus</b>	Gestorem kontroly úkolů ze Strategie prevence kriminality je Republikový výbor pro prevenci kriminality, ze Strategie migrační politiky odbor azylové a migrační politiky MV, ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení a ze Strategie romské integrace je Agentura pro sociální začleňování, ze Strategie sociálního začleňování MPSV. Kontrola a koordinace plnění úkolů v oblasti shromažďovací agendy je v gesci odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV. Kontrola plnění úkolů v oblasti probace je v gesci Probační a mediační služby.
<b>Harmonogram</b>	
<b>Termín zahájení</b>	1. 1. 2016
<b>Termín dokončení (kontrolní)</b>	31. 12. 2016

#### **Způsob plnění:**

**Aktivity MV související s prevencí kriminality a integrací menšin a cizinců jsou uvedeny v kapitole 6.1.**

#### Sociální vyloučení

**Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na léta 2016 – 2020** byla v únoru schválena usnesením vlády ČR č. 134. Na Strategii navazuje Akční plán, schválený v listopadu 2016 usnesením vlády ČR č. 1067, který rozpracovává schválené cíle Strategie do konkrétních opatření. Akční plán je rozdělen do osmi částí, jimiž jsou koncepční řešení sociálního vyloučení, bezpečnost, bydlení, dluhy, vzdělávání, podpora rodin, sociální služby a sociální práce, zaměstnanost a zdraví. Každé opatření má svého gestora, případně spolugestora i stanovený termín plnění. Pro validnější sledování plnění strategie byly ke každému opatření stanoveny indikátory, které byly navrženy tak, aby byly v maximální možné míře kvantifikovatelné, a ukazovaly tak úroveň dosahování cíle. U každého opatření je uveden i předpokládaný zdroj financování v případech, že realizace opatření vyžaduje nové finanční zdroje.

Opatření v oblasti bezpečnosti sledují dva strategické cíle, a to **Zvýšení bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí** a **Snížení projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením**. Ze svěřené gesce je zřejmá i nutnost multidisciplinárního přístupu a spolupráce všech aktérů: Zatímco řada opatření bude realizována v gesci Ministerstva vnitra (např. Propojení a ověření systému sledování kriminality s ohledem na její koncentraci v území), specifické úkoly jsou rovněž svěřeny do gesce Úřadu vlády, resp. Agentury pro sociální začleňování (např. Podporovat a rozvíjet

komunitní práci na úrovni jednotlivých domů či Analýza zdrojů napětí v lokalitách s vyšším výskytem kriminality) a Ministerstva spravedlnosti (např. Zajistit bezplatnou právní pomoc garantovanou státem).

#### Spolupráce Úřadu vlády a resortu Ministerstva vnitra

Ve dnech 21. a 22. června proběhlo pracovní **setkání krajských koordinátorů pro romské záležitosti a styčných důstojníků pro menšiny PČR**. Cílem setkání bylo vyhodnotit stávající způsob spolupráce mezi koordinátory a styčnými důstojníky, případně v rámci diskusního fóra přednést návrhy a doporučení na prohloubení této spolupráce. Diskuze se věnovala možným preventivním opatřením ke zlepšení spolupráce mezi krajskými koordinátory pro romské záležitosti a Policií ČR v případech, kdy hrozí demonstrace či jiné formy extremistických projevů vůči Romům. Současně byly sdíleny poznatky, jak komunikovat s veřejností v případech ohlášených demonstrací a podobných případech. Formát spolupráce byl vyhodnocen jako účinný, účastníci identifikovali zlepšení spolupráce mezi krajskými koordinátory pro romské záležitosti a krajskými ředitelstvími PČR.

V květnu 2016 spolupořádala Agentura pro sociální začleňování s Policejním prezidiem a Ministerstvem vnitra **setkání zástupců z řad PČR, asistentů prevence kriminality a lokálních konzultantů Agentury**. Cílem akce byla prezentace postupů a způsobů práce jednotlivých zástupců na místní úrovni, jejich propojení a nastavení efektivní spolupráce. Semináře se zúčastnilo několik styčných důstojníků pro menšiny, kteří působí na krajských ředitelstvích PČR. Mezi dalšími aktivními účastníky byli i policejní specialisté pro práci s romskou menšinou v sociálně vyloučených lokalitách a lokální konzultanti Agentury. V neposlední řadě se na semináři představili vybraní asistenti prevence kriminality se svými mentory z daných obcí. Na setkání byly dojednány další formy spolupráce a vzájemného sdílení informací.

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny v roce 2016 realizovala projekt „**Aktivizace a zmocňování romských aktérů prostřednictvím Národní romské platformy**“. Dílčí aktivity projektu se tematicky věnovaly problematice extremismu, anticiganismu a dalším formám nenávistných projevů vůči Romům. Účastníci školení a facilitovaných setkání poukazovali na antagonismus vůči Romům a jeho projevy ve společnosti. S ohledem na nepříznivou situaci ve vyloučených lokalitách byla jedním z významných témat také drogová problematika (distribuce a výroba), na což poukázali zejména účastníci z Ústeckého a Moravskoslezského kraje, stejně tak jako problematika prostituce v Jihočeském kraji. Účastníci, mezi nimiž byli zástupci neziskových organizací, poskytovatelé sociálních služeb a zástupci obcí, upozornili na údajně ne vždy účinná opatření ze strany PČR při řešení drogové problematiky, stejně tak častou nedůvěru obětí k Policii ČR či dalším státním autoritám a pracovníkům sociálních služeb.

Z pohledu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny došlo v roce 2016 k mírnému snížení extremistických projevů proti Romům ve společnosti, které byly celoplošně zaznamenány hlavními médii. Došlo ke **zlepšení spolupráce mezi Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a Ministerstvem vnitra v oblasti boje s extremismem**.

#### Shromažďovací agenda

V roce 2016 byla **přijata novela zákona o právu shromažďovacím**. Nejdůležitější změnou je nová pravomoc obcí k větší možnosti regulace shromáždění před jeho konáním, neboť zákon nyní opravňuje obecní úřady ke stanovení podmínek konání shromáždění, a to

zejména tehdy, když dojde ke kolizi více ohlášených shromáždění na stejném čase a místě. Místo zákazu shromáždění pro střet s jiným lze určit podmínky tak, aby se mohla konat obě. Dle dosavadní úpravy byl možný pouze zákaz později ohlášeného shromáždění. Novela přináší i další řadu především terminologických změn a zpřesnění textu zákona, reaguje rovněž na judikaturu soudů. Hlavní změny, které novela přináší, jsou shrnuty v samostatném dokumentu, který lze nalézt zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/shromazdovani-a-koordinacni-dohody.aspx>.

V rámci konzultačních dnů **byli informováni krajsí koordinátoři** jak o podstatných bodech novely, tak o konferenci, která byla naplánována na únor 2017. Zároveň probíhaly **ad hoc konzultace** jak pro zástupce obecních úřadů, tak pro policii.

### Probace

Probační a mediační služba (dále jen „PMS“) se dlouhodobě zapojuje do procesů dotačního a akreditačního řízení probačních programů pro mladistvé pachatele, které jsou cíleny na snížení projevů násilí. Dále pak reflektuje problematiku extremismu svými projektovými činnostmi a svou účastí v expertních skupinách.

### **Dotační řízení pro probační programy určené mladistvým pachatelům**

I v roce 2016 byly realizovány programy určené mladistvým pachatelům, kterým byla poskytnuta dotace Ministerstvem spravedlnosti ČR. Z dotačního titulu „**Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy**“ bylo podpořeno deset žadatelů (realizátorů programů).

Tyto programy sice nejsou specificky zacíleny na extremistické projevy chování u mladistvých pachatelů, ale řada z nich prostřednictvím kognitivně behaviorálního přístupu usiluje o změnu chování a postoje těchto pachatelů, včetně postoje k etnickým a dalším minoritám.

### **Projektová činnost PMS**

V roce 2016 zahájila PMS realizaci projektu „**Na Správnou cestu! II**“, který navazuje na projekt „Na Správnou cestu!“ úspěšně realizovaný v letech 2012 – 2015. Projekt se zabývá rozvojem inovativních způsobů řešení kriminality mládeže a jejich zaváděním do praxe. Jeho součástí je rozšíření činnosti „**Týmů pro mládež**“, realizace programu „**Proti násilí**“, „**Rodinné skupinové konference**“ a v neposlední řadě také posílení odborné spolupráce mezi institucemi. Cílem projektu je rozvoj multidisciplinární spolupráce v oblasti práce s ohroženou mládeží a snížení agresivity a recidivy.

Program „Proti násilí“ určený mladistvým pachatelům dopouštějícím se násilného jednání využívá kognitivně behaviorálního přístupu a spolupráce s rodinou mladistvého pachatele a v rámci projektu „Na správnou cestu!“ byl pilotně odzkoušen ve dvou lokalitách (Brno, Ostrava). PMS nyní počítá s rozšířením do dalších lokalit s vysokým podílem násilné trestné činnosti páchané mladými lidmi a s jeho využitím také pro cílovou skupinu mladých dospělých pachatelů. Program využívá mimo skupinovou a individuální práci s mladistvými i práci s jejich rodinami.

Program „Rodinné skupinové konference“ je zaměřen na mládež páchající trestnou činnost. Vychází z principu restorativní justice, podle kterého jsou do procesu řešení následků trestného činu zapojeny tímto činem dotčené osoby a jejich nejbližší okolí – pachatel, oběť a komunita. PMS připravuje proškolení všech specialistů na mládež z řad probačních úředníků tak, aby mohly rodinné skupinové konference být nabízeny ve všech soudních okresech České republiky.

Projekt také usiluje o rozvoj „Týmů pro mládež“. Oproti letům 2012 – 2015, kdy koordinátoři týmů působili ve čtyřech soudních okresech (Brno-venkov, Plzeň-město, Opava, Náchod), došlo v roce 2016 k jejich rozšíření do deseti lokalit.

I v roce 2016 PMS pokračovala v realizaci projektu „**Rozvoj probačních a resocializačních programů – posílení prevence a ochrany společnosti před opakováním trestné činnosti**“, a to programu PUNKT Rodina, který probíhal v rámci Programů švýcarsko-české spolupráce. Program využívá principů kognitivně behaviorálního přístupu a přispívá ke snižování rizika recidivy u mladistvých pachatelů pojmenováním nežádoucích, naučením žádoucích způsobů chování a změnou postojů a hodnocení. Usiluje o posilování kompetencí v oblastech domýšlení důsledků spáchaného provinění, ovládnutí emocí, efektivního řešení problémů a vyhodnocování krizových situací v životě. Zaměřuje se také na posílení rodiny jako významného zdroje podpory mladistvých pachatelů. Tento program probíhal ve všech soudních okresech a realizovalo ho RUBIKON centrum.

**Další aktivity PMS jsou uvedeny v kapitole 6.4.2 Probační a mediační služba.**

## 4. Odbornost a imunita

Základní údaje	
Číslo úkolu	č. 4
Název úkolu	<b>Odbornost a imunita</b>
Popis úkolu (realizované aktivity)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vzdělávání policistů.</li> <li>• Organizační opatření v Policii ČR.</li> <li>• Vzdělávání soudců a státních zástupců.</li> <li>• Systémové a paušální zamezení infiltrace extremistů.</li> <li>• Efektivní a korektní zvládání veřejných extremistických akcí.</li> </ul>
Odůvodnění úkolu	V době dynamicky se rozvíjející a měnící extremistické scény je třeba, aby odpovědné bezpečnostní složky a orgány činné v trestním řízení dokázaly na nové trendy odpovídajícím způsobem reagovat. Nutností je zajistit pro ně odpovídající podmínky k výkonu jejich práce. Rovněž je potřeba ochránit bezpečnostní složky od případné infiltrace extremisty.
Cíl úkolu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Proškolení a trénink bezpečnostních a justičních expertů.</li> <li>• Systémové zajištění odpovídajících podmínek pro jejich práci.</li> <li>• Zabránění infiltraci extremistů a zabránění vytváření extrémních názorů v bezpečnostních složkách.</li> <li>• Zvládání veřejných shromáždění organizovaných extremisty.</li> </ul>
Indikátory plnění	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Školení velitelů bezpečnostních opatření.</li> <li>• Aktualizace manuálu pro velitele bezpečnostních opatření.</li> <li>• Školení pro specialisty Služby kriminální policie a vyšetřování.</li> <li>• Vzdělávací aktivity pro členy Antikonfliktních týmů.</li> <li>• Operativní rozpracování trestné činnosti s extremistickým</li> </ul>

	<p>podtextem.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Spolupráce specialistů na extremismus a styčných důstojníků pro menšiny (společné pracovní skupiny).</li> <li>• Důraz na trestnou činnost s extremistickým podtextem na Internetu a sociálních sítích.</li> <li>• Distribuce a využívání nových metodických materiálů k extremismu pro uniformovanou i neuniformovanou policii.</li> <li>• Zachování a rozvoj stávajícího policejního poznatkového systému.</li> <li>• Vyřešení otázky systemizace policejních specialistů na extremismus (přijetí odpovídajících interních aktů řízení).</li> <li>• Zařazení problematiky extremismu, rasismu a xenofobie do vzdělávacího plánu Justiční akademie v roce 2016.</li> <li>• Pokračování v nastavených opatřeních proti infiltraci extremistů do bezpečnostních sborů (Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Vězeňská služba ČR, Celní správa ČR) a Armády ČR. Tímto jsou myšleny lustrace, preventivní, vzdělávací, organizační, legislativní či jiné aktivity.</li> <li>• Pomoc Policie ČR obecním policiím v otázkách bránění infiltraci extremistů do obecních policií.</li> <li>• Prohlubování spolupráce pořádkové policie a Služby kriminální policie a vyšetřování při bezpečnostních opatřeních, zejména v oblasti předávání informací mezi jednotlivými součástmi. Týká se to především instruktaží policistů pořádkových jednotek před bezpečnostním opatřením ze strany specialistů na extremismus k zájmovým osobám, rizikům vyplývajícím u účasti konkrétních extremistických subjektů a osob z řad extremistů.</li> <li>• Důsledný postih trestné činnosti během shromáždění s extremistickým prvkem. Důsledná dokumentace a následně vyhodnocování trestné činnosti.</li> <li>• Využívání Antikonfliktních týmů v rámci zvládání extremistických akcí</li> <li>• Komunikace s partnery ze samosprávy i neziskového sektoru při předcházení extremistickým akcím.</li> </ul>
<b>Způsob financování</b>	Rozpočet Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva financí.
<b>Subjekty</b>	
<b>Odpovědný subjekt</b>	Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí
<b>Koordinační a kontrolní mechanismus</b>	Gestorem policejních úkolů jsou celostátní útvary (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy), Policejní prezidium a Krajská ředitelství policie. V rámci resortu MV pomáhá s plněním těchto úkolů odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Gestorem justičního vzdělávání je Justiční

	akademie. Kontrola a koordinace protiinfiltračních opatření je v gesci Policie ČR (ÚOOZ), Hasičského záchranného sboru ČR, Vězeňské služby, Celní správy, dále pak Armády ČR s pomocí Ministerstva obrany, Vojenského zpravodajství a Vojenské policie.
<b>Harmonogram</b>	
<b>Termín zahájení</b>	1. 1. 2016
<b>Termín dokončení (kontrolní)</b>	31. 12. 2016

### **Způsob plnění:**

#### Vzdělávání policistů

Celkem 8 běhů **Specializačního kurzu pro velitele bezpečnostních opatření – boj proti extremismu a terorismu** se zúčastnilo 115 policejních manažerů. Byl aktualizován manuál pro policejní velitele opatření.

Dvěma kurzy **Operativně pátrací činnost v prostředí extremistických skupin** s využitím informátora prošlo 15 absolventů.

Dvěma kurzy **Příprava členů antikonfliktních týmů** Policie ČR prošlo 29 absolventů.

Byly **dokončeny metodické materiály k extremismu** pro uniformovanou i neuniformovanou policii. V roce 2017 se předpokládá jejich akreditace ze strany Policejního prezidia a distribuce policistům.

Tématu extremismu se věnovalo i několik specializovaných **tzv. instrukčně metodických zaměstnání**.

#### Organizační opatření v PČR

Dne 27. července byl schválen **nový pokyn policejního prezidenta č. 182/2016, o činnosti na úseku extremismu a terorismu**. Nahradil předchozí interní akty řízení týkající se oblasti extremismu, sekt a diváckého násilí a Národního kontaktního bodu pro terorismus. Zásadní ve schváleném pokynu je skutečnost, že došlo ke sloučení problematik terorismu a extremismu. Problematika diváckého násilí byla upravena samostatným interním aktem řízení. Z organizačního hlediska došlo schválením nového pokynu k institucionálnímu zajištění pracovních skupin pro boj s extremismem již v novém pokynu, což odstranilo předchozí stav jejich zřizování formou mimořádného opatření.

V souvislosti s nově vzniklou Národní centrálou proti organizovanému zločinu SKPV se stala gestorem problematiky internetové kriminality **Sekce kybernetické kriminality, odbor kybernetické kriminality**, který metodicky řídí a koordinuje činnost odborů analytiky jednotlivých krajských ředitelství PČR. Došlo k navýšení počtu policejních specialistů v této oblasti.



Policejní prezidium provedlo analýzu policejních evidencí, jejímž cílem je zjednodušení, propojení a zefektivnění celého systému databází.

V roce 2016 bylo přistoupeno k rozsáhlé rekonstrukci Evidenčně statistického systému kriminality. Jejím cílem je aktualizovat data na současné podmínky, zpřesnit je, zjednodušit jejich výpočet a zpřístupnit je široké veřejnosti ve srozumitelnější a dosažitelnější podobě. Tato rekonstrukce se týká přechodu na jiné softwarové vybavení. Je měněn způsob toku dat z informačního systému Evidence trestního řízení do ESSK. Jsou přehodnocovány i algoritmy počítající statistická čísla. Rekonstrukce, vyhodnocování a úpravy systému probíhají za plného provozu a jsou doladovány průběžně. V této souvislosti byly navrženy úpravy tzv. statistických číselníků, aby lépe odpovídaly současné situaci a jejich prostřednictvím bylo možné získávat přesnější informace k trestné činnosti s extremistickým podtextem, pachatelům i obětem.

Striktně bylo dodržováno pravidlo, že v pracovní skupině styčného důstojníka pro menšiny působil policejní specialista na extremismus.

#### Vzdělávání pracovníků justice

Justiční akademie pořádala v lednu jednodenní seminář v Praze na téma **Trestná činnost z nenávisti**. V rámci semináře byly vysvětleny pojmy trestná činnost z nenávisti (hate crime) a nenávistné výroky (hate speech). Byly popsány relevantní výzkumy v této oblasti. Byla zmíněna dosavadní česká právní úprava, tj. trestněprávní a občanskoprávní ochrana a závazky plynoucí pro ČR z mezinárodního a unijního práva, které se promítají do konceptualizace ochrany národnostních, etnických, náboženských a jiných sociálních skupin. Součástí semináře byla i komparace s evropskými zeměmi, které s pojetím trestných činů z nenávisti dlouhodobě pracují, včetně praktických ukázek. Kurzu se zúčastnilo 27 osob.

V listopadu se v Kroměříži uskutečnil dvoudenní seminář na téma **Organizovaný násilný extremismus; trestná činnost z nenávisti; terorismus**. Seminář se zaměřil na extremismus politický i náboženský. Zmíněny byly aktuální trendy v tuzemsku i zahraničí. Specifická pozornost byla věnována projevům extremismu v kyberprostoru. Kurzu se zúčastnilo 23 osob.

**Seminář k terorismu** se uskutečnil v listopadu i v Praze. Byl zaměřen na výměnu zkušeností s německou justicí. Celkem 51 účastníků si kromě obecných informací z Německa odneslo i poznatky z konkrétních případových studií.

S problematikou extremismu nepřímo souvisely i některé další vzdělávací aktivity Justiční akademie, např. semináře **Azylové řízení a související problematika, Obchodování s lidmi a trestná činnost související s uprchlickou krizí, Zákon o obětech trestných činů, Internetová kriminalita**. Zástupci české justice se v září zúčastnili v Krakově dvoudenního semináře na téma **Mezinárodní spolupráce v rámci zemí Visegrádské skupiny – boj proti terorismu**.

#### Opatření k zamezení infiltrace:

#### **Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR:**

Opatření bylo plněno **průběžně na základě nastavených pravidel** v rámci personálních pracovišť a Služby kriminální policie a vyšetřování. V případě potřeby Policie

ČR asistuje i obecním policiím. Policejní specialisté na extremismus se intenzivně podíleli na přednáškové činnosti pro jiné bezpečnostní složky.

### **Vězeňská služba ČR:**

**Interním nařízením Vězeňské služby ČR jsou upraveny podrobnosti přijímacího řízení.** Uchazeč o přijetí do pracovního poměru k Vězeňské službě ČR prohlašuje **čestným prohlášením**, že „nepodporuje, nepropaguje nebo nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka, nebo které hlásá národnostní, náboženskou nebo rasovou zášť vůči jiné skupině osob“. Obdobná úprava platí i pro přijetí do služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru. Pravdivost čestného prohlášení zájemce o přijetí do služebního poměru k Vězeňské službě ČR se ověřuje postupem podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Uvedené ustanovení zákona bezpečnostní sbor opravňuje vyžádat si výpis z evidencí vedených Ministerstvem vnitra ČR.

Současně s výše uvedenými kroky jsou také **využívány možnosti psychologa** při posuzování osobnostní způsobilosti uchazečů o přijetí do služebního poměru a psychologického posuzování uchazečů o zaměstnání u Vězeňské služby ČR.

### **Celní správa ČR:**

Pracovní úkoly pro Celní správu ČR vycházející z Koncepce boje proti extremismu byly zaměřené na oblast systémového a paušálního zamezení infiltrace extremistů. V rámci této oblasti byly průběžně prováděny organizační, preventivní a vzdělávací aktivity.

Z pohledu **organizačních aktivit** se v hodnoceném období jednalo o nastavení změn v systému řízení, identifikace a eliminace rizik, jehož nedílnou součástí je kategorie bezpečnostních rizik resp. rizik v užším či širším vztahu k extremismu (aktivní střelec, xenofobie, extremismus, terorismus, rasismus, náboženská nesnášenlivost a další). Významnost těchto aktivit odráží skutečnost, že se jednalo o jeden ze strategických cílů Celní správy ČR.

Současně byly zavedeny aktivity legislativní povahy upravující proces definování a identifikace osob s extremistickým potenciálem a postupy pro zabránění infiltrace extremistů do Celní správy ČR v podobě **vnitřního normativního aktu řízení**, který bude v nejbližší době upraven a novelizován.

V rámci zjišťování osobnostní způsobilosti uchazečů o výkon služby ve služebním poměru či osobnostní způsobilosti zjišťované při ustanovení na vybraná služební místa v Celní správě ČR se psychologové zaměřují mj. na odhalování případných znaků extremistických či jinak nežádoucích postojů či projevů.

V hodnoceném období spolupracovalo Psychologické pracoviště Celní správy ČR s oddělením 402 Generálního ředitelství cel - Lidských zdrojů, které zajišťuje nábor a výběr nových uchazečů pro všechny útvary Celní správy ČR. Uvedené pracoviště má na starosti také problematiku detekce extremistických znaků a projevů u nově přijímaných osob. Vzhledem k tomu, že pracoviště působí pro celou organizaci, mají pracovníci větší možnost postupně získávat zkušenosti s uchazeči, kteří mohou zastávat a projevovat extremistické postoje.

V roce 2016 bylo psychologicky prošetřeno 835 uchazečů. V letech 2010 - 2016 **nebylo zaznamenáno žádné podezření, ani konkrétní projev extremismu** v řadách příslušníků Celní správy ČR.

V rámci dalších aktivit v boji proti extremismu byla v hodnoceném období zahrnuta opatření se zaměřením:

- Provádění lustrací dle § 16 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a prověřování dalších veřejně dostupných informací týkajících se uchazečů o služební poměr;
- Zjišťování případných extremistických, rasistických a xenofobních postojů v rámci zjišťování osobnostní způsobilosti uchazečů dle § 15 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů; zaměření instruktorů služební přípravy na případné známky extremistických postojů a projevů u nově přijatých příslušníků v rámci nástupní služební přípravy;
- Spolupráce instruktorů služební přípravy Celní správy ČR s policejními specialisty na extremismus;
- Průběžné seznamování instruktorů služební přípravy Celní správy ČR s rizikovými znaky, na jejichž základě lze identifikovat extremistické tendence.

### **Armáda ČR:**

Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) se v rámci dlouhodobě platných úkolů v oblasti boje proti extremismu zaměřuje na **proces přijímání nových zájemců o služební poměr vojáka** z povolání s cílem eliminovat jedince, kteří inklinují k extremistickým hnutím.

**Stávající personál MO byl průběžně seznamován** s projevy podpory, propagace nebo sympatizování s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou nebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob. Tato problematika byla zahrnuta také do zákona č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze. Pro vojáky v aktivní záloze platí stejná opatření, která jsou zahrnuta do zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2016 nedošlo k žádnému propuštění vojáka ze služebního poměru z důvodu podporování, propagování nebo sympatizování s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob.

Rozkazem ministra obrany č. 56/2015 Věstníku „Primární prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany“ byl zabezpečen **jednotný postup vedoucích zaměstnanců při realizaci úkolů prevence.**

**Rezortní komise pro prevenci** (dále jen „komise“), která je poradním, koordinačním a iniciujícím orgánem ministra obrany k řešení otázek spojených s uvedenou problematikou, zabezpečovala i v roce 2016 **koordinaci úkolů v boji proti extremismu** v MO. Komise

zařadila mezi priority prevence rizikového chování na rok 2016 zabezpečení úkolů vyplývajících pro MO z Koncepce boje proti extremismu pro rok 2016, proškolení nově příchozího personálu v problematice projevů extremismu a doplňování rezortních intranetových stránek k prevenci aktuálními informacemi z oblasti boje proti extremismu.

**Koordinaci zabezpečení vzdělávacích aktivit prováděla Agentura personalistiky Armády ČR.** Na vlastní realizaci vzdělávacích aktivit se podíleli zejména příslušníci Vojenské policie a pracovníci vojenského školství. Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola MO v Moravské Třebové v roce 2016, nad rámec školních vzdělávacích programů, zorganizovala pro žáky druhých a třetích ročníků přednášky k problematice extremismu. Pozornost byla věnována formování národní hrdosti a úcty k tradicím, kdy kromě výuky se žáci účastnili vzpomínkových a pietních akcí pořádaných MO, Československou obcí legionářskou, orgány místní samosprávy a dalšími organizacemi k připomenutí významných historických událostí a významných osobností historie československého státu apod.

U vojenských útvarů a zařízení zabezpečovaly úkoly v oblasti boje proti extremismu zřízené výkonné orgány pro prevenci rizikového chování (**komise nebo poradce pro oblast prevence**).

#### **Generální inspekce bezpečnostních sborů:**

Svoji preventivní roli v roce 2016 naplňovala inspekce zejména prostřednictvím **samostatné přednáškové činnosti**, která byla nejčastěji součástí jednotlivých segmentů profesního vzdělávání a odborné přípravy příslušníků bezpečnostních sborů. V roce 2016 bylo ze strany inspekce realizováno celkem 113 preventivních přednášek cíleně zaměřených na trestnou činnost a další protiprávní jednání, kterých se dopouštějí příslušníci bezpečnostních sborů v působnosti inspekce. Těchto přednášek se účastnilo celkem 4.630 příslušníků a zaměstnanců bezpečnostních sborů a dalších osob z bezpečnostní komunity. Cílovými skupinami byli frekventanti několika běhů základní odborné přípravy Policie ČR, Vězeňské služby ČR a Celní správy ČR, studenti Policejní akademie ČR v Praze, účastníci školení a instrukčně-metodických zaměstnání organizovaných jednotlivými složkami s územně vymezenou i celorepublikovou působností zmiňovaných bezpečnostních sborů. Jednalo se o 1.240 účastníků z řad Policie ČR (realizováno 23 přednášek), 2.670 osob z řad Vězeňské služby ČR (59 přednášek), 440 osob z řad Celní správy ČR (17 přednášek). Několik preventivních přednášek bylo rovněž realizováno pro studenty středních a vysokých škol se zaměřením na vnitřní bezpečnost České republiky a řadu dalších posluchačů, jejichž činnost přímo souvisí s danou problematikou. Součástí preventivních přednášek byly i modelové příklady případů řešených inspekcí, včetně sledovaných oblastí, kam patří i extremismus a jeho projevy ve službě i v době mimo ni. Velký důraz byl kladen rovněž na vnímání projevů extremismu kolegů na pracovišti, neztotožnění se s jejich protiprávním jednáním a možnosti ochrany ze strany inspekce i nadřízených v případě, že se příslušník rozhodne takové jednání oznámit orgánům činným v trestním řízení.

## 5. Pomoc obětem trestné činnosti

Základní údaje	
Číslo úkolu	č. 5
Název úkolu	<b>Pomoc obětem trestné činnosti</b>
Popis úkolu (realizované aktivity)	Zajištění efektivní pomoci a ochrany potenciálním obětem trestné činnosti s extremistickým podtextem.
Odůvodnění úkolu	Klíčovým úkolem boje proti extremismu je zajištění ochrany a pomoci potenciálním obětem trestné činnosti. Tyto oběti jsou často z řad různých minorit. Jsou mnohdy ve znevýhodněné pozici oproti zástupcům majority. Z různých důvodů (jazykový deficit, nedůvěra ve státní orgány, neochota veřejně zmiňovat důvody, pro které se staly obětí trestné činnosti ad.) trestnou činnost často ani neoznamují, hovoříme proto o její vysoké latenci. Jedná se o zvláště zranitelnou skupinu, jejíž členové se mohou stát oběťmi jenom z důvodu příslušnosti k nějaké menšině.
Cíl úkolu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Školení a trénink specialistů, kteří s oběťmi pracují.</li> <li>• Příprava metodických materiálů.</li> <li>• Převzetí příkladů nejlepší praxe ze zahraničí.</li> </ul>
Indikátory plnění	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Finalizace aktivit v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti zaštitěné Agenturou pro sociální začleňování (školení policistů, zástupců místních samospráv a veřejné správy, učitelů, dokončení a předání metodických materiálů pro policii, sdílení dobré praxe, výstupy z výzkumů).</li> <li>• Pokračování ve spolupráci s mezinárodními institucemi při tvorbě metodických materiálů a doporučení k tématu násilí z nenávisti.</li> </ul>
Způsob financování	Rozpočet Ministerstva vnitra a Úřadu vlády
Subjekty	
Odpovědný subjekt	Ministerstvo vnitra, Úřad vlády
Koordinační a kontrolní mechanismus	Koordinace a kontrola úkolů se vztahem k Policii ČR je v gesci Policejního prezidia a odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV. Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti kontroluje Agentura pro sociální začleňování pod Úřadem vlády.
Harmonogram	
Termín zahájení	1. 1. 2016
Termín dokončení (kontrolní)	31. 12. 2016

## **Způsob plnění:**

### Pomoc obětem:

V rámci **Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti** proběhly dvě celostátní tematické kampaně: Jsme v tom společně a Prostě láska.

**Jsme v tom společně** (<http://www.hatefree.cz/blo/aktuality/1210-jsme-v-tom-spolecne>)

Cílem kampaně „Jsme v tom společně“ bylo poukázat na skutečnost, že s „hejty“ v online prostoru se může setkávat každý z nás, a zdaleka ne jen pro svou příslušnost k nějaké náboženské, sexuální nebo etnické skupině. Často se totiž terčem urážlivých komentářů stávají lidé kvůli svému vzhledu, názorům, životním zkušenostem, profesi a z dalších důvodů. Do kampaně se zapojilo přes čtyřicet osobností napříč různými oblastmi kulturního nebo společenského života, které se nechaly vyfotografovat ve svém každodenním životě při běžných činnostech. Jejich portréty doprovází nenávistné a urážlivé komentáře, které jim přišly e-mailem, objevily se jako komentáře pod příspěvky na Facebooku nebo v diskusních fórech. Mezi fotografovanými jsou celebrity, muslimové, Vietnamci, Romové, senioři, lidé s odlišnou sexuální orientací, lidé s onemocněním HIV/AIDS, bývalí uživatelé drog a další. Kampaň byla zahájena na konci listopadu 2015. Cílovou skupinou byli obyvatelé ČR, obsah kampaně se šířil prostřednictvím webových stránek ([hatefree.cz](http://www.hatefree.cz)), facebookové stránky a reklamního TV spotu v mainstreamových médiích.

**Prostě láska** (<http://www.hatefree.cz/blo/aktuality/1679-proste-laska>)

Fotokampaň „Prostě láska“ ukazuje, že lásce nezáleží na pohlaví, věku, etniku ani náboženství. Projekt byl součástí festivalu Prague Pride a je reflexí na změny celospolečenských postojů nejen k LGBT komunitě, ale i k různým národnostním menšinám. V rámci fotokampaně bylo vyfoceno 36 párů, mezi kterými jsou jak páry homosexuální nebo heterosexuální orientace, tak páry napříč věkovým spektrem, pohlavní identitou, etnickým původem, náboženstvím nebo lidé se zdravotním hendikepem. Kampaň byla zahájena na začátku srpna 2016 a cílovou skupinou jsou převážně uživatelé virtuálního prostředí. Obsah kampaně se šířil prostřednictvím webových stránek ([hatefree.cz](http://www.hatefree.cz)) a facebookové stránky. Vybrané fotografie byly 11. srpna 2016 k vidění v pražské kavárně Érra, která je současně jedním z míst zapojených do sítě HateFree Zone.

V rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti proběhly i další aktivity zaměřené na práci policie, nenávist ve školním prostředí a šíření dobré praxe pro veřejnou správu:

- V roce 2016 Agentura pro sociální začleňování zprostředkovala **vzdělávací aktivity pro Policii ČR v Ústeckém a Moravskoslezském kraji** formou seminářů pro pořádkovou policii, kriminální policii a tiskové policejní mluvčí a preventisty. Celkem bylo proškolen 297 policistů, z toho 114 příslušníků Služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV), 82 příslušníků Služby pořádkové policie a 100 osob zařazených na oddělení tisku a prevence. Ústředním tématem seminářů bylo násilí z nenávisti (zejména právní aspekt a specifika práce s oběťmi). Zmíněné vzdělávací aktivity byly také nabídnuty strážníkům obecní policie v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, avšak pro nízký zájem se nerealizovaly.
- Vzdělávací aktivity pro Policii ČR Agentura zakončila závěrečnou konferencí, která proběhla v prosinci 2016. Konference se zúčastnili zástupci z řad Policie ČR, ministerstva

vnitřní, nevládních organizací a veřejnosti. Účastníci byli seznámeni s průběhem vzdělávacích aktivit a v rámci panelové diskuse debatovali o násilí z nenávisti a předsudečném násilí. Velkým tématem v diskuzi se stal návrh na sledování násilí z nenávisti ve statistikách Policie ČR, kdy správně nastavená statistika může odhalit kde, kdy a jak často se násilí z nenávisti vyskytuje.

- V návaznosti na vzdělávací aktivity pro Policii ČR Agentura vydala dva **metodické manuály pro Policii ČR s tématem násilí z nenávisti** (zejména právní aspekt a specifika práce s oběťmi). Jeden manuál je určen příslušníkům pořádkové policie a druhý kriminalistům. Vzniklé metodické manuály budou zveřejněny na intranetu PČR. Zároveň vznikl manuál pro monitoring případů násilí z nenávisti a dobrých praxí, jehož praktické využití bylo v roce 2016 vyzkoušeno. Zveřejnění manuálu monitoring případů násilí z nenávisti se plánuje na první polovinu roku 2017.
- V rámci vzdělávání pedagogů a žáků Agentura zprostředkovala **vyškolení 20 školních mediátorů** z řad učitelů a ředitelů ZŠ a víceletých gymnázií a 80 peer-mediátorů (žáci škol v Ústeckém a Moravskoslezském kraji). Lektori se soustředili na představení mediace jako jedné z možných technik řešení konfliktů ve školním prostředí, která nenásilnou cestou provádí žáky i učitele konfliktními situacemi. Součástí školních aktivit bylo vyhotovení tzv. mediální dílny jakožto online aplikace, která formou tvorby modifikovaných fotokoláží, komiksových příběhů a anket otevírá prostor pro diskuse týkající se otázek rasismu, homofobie, ageismu apod.
- V roce 2016 připravila Agentura **portál dobrých praxí** ([www.dobrepraxe.cz](http://www.dobrepraxe.cz)), který se zaměřuje na dílčí oblasti sociálního začleňování. Až do konce Kampaně poskytuje portál odbornou podporu pracovníkům veřejné správy v oblasti mediace, PR pohotovosti. Ke konci roku 2016 a na začátku roku 2017 budou probíhat další školení zaměřená na efektivní komunikaci pro tvůrce lokálních strategií a opinion-makerů.
- Výzkumné aktivity Agentury, zejména realizovaný **výzkum lichvy a vnitřní migrace**, jsou předmětem odborné oponentury a jejich výstupy budou součástí portálu dobrých praxí (předkládané zveřejnění v roce 2017).

Ministerstvo vnitra pokračovalo **ve spolupráci s mezinárodními institucemi při tvorbě metodických materiálů a doporučení k tématu násilí z nenávisti**, zejména pak s Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva při Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (ODIHR) a Agenturou EU pro základní práva (FRA). V rámci Pracovní skupiny pro trestné činy z nenávisti při FRA se v březnu v Praze uskutečnilo přípravné setkání podskupiny k monitoringu a k nejlepší praxi k potírání zločinů z nenávisti. Jednání se zúčastnili zástupci různých evropských zemí a dalších zainteresovaných subjektů (ODIHR, FRA, Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti - ECRI). Setkání sloužilo k přípravě na výroční setkání v Nizozemí, kde se představoval nový soubor dobré praxe, který je přístupný zde: <http://fra.europa.eu/en/theme/hate-crime/compendium-practices>. Za ČR se jednání zúčastnili zástupci Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Úřadu vlády.

## **6. Protiextremistické aktivity nad rámec Koncepce boje proti extremismu pro rok 2016**

### **6.1. Ministerstvo vnitra**

#### **6.1.1. Oblast prevence**

##### Asistent prevence kriminality

Specifickým projektem zvyšujícím bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, působícím preventivně proti extremismu a motivujícím samosprávy i občany k hledání pozitivních řešení problémů je projekt Asistent prevence kriminality, který od září roku 2009 úspěšně realizuje Ministerstvo vnitra v celé ČR.

Asistent prevence kriminality je nejúspěšnějším a nejžádanějším projektem prevence kriminality v sociálně vyloučených lokalitách, který má prokazatelně pozitivní výsledky a dopady na zvýšení veřejného pořádku a bezpečí v problémových lokalitách a na zaměstnanost dlouhodobě a obtížně zaměstnatelných osob včetně Romů. Projekt „Asistent prevence kriminality“ (dále jen „APK“) lze navíc vyhodnotit jako nejúspěšnější od roku 1996, tedy od počátku dotačního titulu na Program prevence kriminality.

Jeho primárním cílem je snížení počtu spáchaných trestných činů a přestupků (obecně protiprávního jednání) v sociálně vyloučené lokalitě, či lokalitě ohrožené sociálním vyloučením, zajištění vymahatelnosti práva, prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou Policie ČR a obecní policie v rámci sociálně vyloučených lokalit velmi obtížně řeší, a změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené. Vybraný asistent je po základní profesní přípravě zaměstnán v rámci obecní policie obce a podílí se na zvýšení bezpečnosti, dodržování veřejného pořádku a prosazování základních bezpečnostních standardů nejen v sociálně vyloučených lokalitách, ale v rámci celé obce.

Asistent je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (není strážníkem ani čekatelem). Podílí se na prevenci kriminality v obci, přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, předchází možnému protiprávnímu jednání svou přítomností a zejména svými komunikačními schopnostmi, vystupuje jako mediátor možných sousedských sporů, monitoruje dodržování čistoty veřejných prostranství, pomáhá ostatním občanům v sociálně vyloučené lokalitě. Při své činnosti je asistent řízen konkrétním strážníkem v roli mentora, se kterým úzce spolupracuje. Na úspěšnosti projektu se podílí i jednotlivá pracoviště Policie ČR v příslušných lokalitách.

Konkrétní asistenty vybírá odborná komise, která je složena ze zástupců samosprávy, obecní policie, Policie ČR a často také koordinátora (poradce) pro romské záležitosti (kraje, obce) či zástupce v lokalitě působících významných neziskových organizací a zástupce Ministerstva vnitra ČR.

O úspěchu projektu svědčí i celková čísla o jejich využívání. Po pilotní realizaci projektu v roce 2009 bylo již v roce 2010 v rámci ČR 38 asistentů působících v 10 obcích, v roce 2016 pak celkem působilo ve 47 obcích v rámci celé ČR 121 asistentů prevence



kriminality podpořených z rozpočtu Ministerstva vnitra v rámci Programu prevence kriminality ve výši 25.529.000,- Kč.

Další APK pak působí v rámci ČR i z jiných zdrojů, než jsou prostředky zajišťované Ministerstvem vnitra (např. z podpory úřadů práce – na základě dohody mezi MV a Generálním ředitelstvím Úřadu práce; z vlastních rozpočtů obcí či z evropských projektů v rámci Operačního programu zaměstnanost). Celkem tak v roce 2016 působilo v ČR cca 500 APK.

V roce 2014 byla vytvořena obsáhlá „Metodika výběru, přípravy a činnosti asistenta prevence kriminality“.

V průběhu hodnoceného období bylo uspořádáno mnoho společných aktivit obcí realizujících projekt APK se zástupci MV a dalšími odborníky ke sdílení příkladů úspěšné praxe ve zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených a problémových lokalitách. APK se stal zcela inovativním preventivním projektem nejen v poměrech České republiky. Zájem o projekt projevil např. Slovensko, Rumunsko, Maďarsko a Norsko.

**Tabulka počtu podpořených dílčích projektů prevence kriminality Asistent prevence kriminality v letech 2010 – 2016 a celková výše přiznaných finančních dotací z Programu prevence kriminality MV**

Rok	Počet podpořených obcí	Počet APK	Celková výše přiznané dotace
2010	10	38	3.876.000,- Kč
2011	16	104	3.423.000,- Kč
2012	21	37	5.328.000,- Kč
2013	38	90	13.360.000,- Kč
2014	64	127	17.644.000,- Kč
2015	58	175	22.656.000,- Kč
2016	47	121	25.529.000,- Kč

Dne 14. března bylo podepsáno **Memorandum o vzájemné spolupráci mezi Ministerstvem vnitra a Úřadem práce ČR**. Jeho cílem je zvýšit zaměstnanost, bezpečnost a veřejný pořádek podporou tvorby pracovních příležitostí v rámci míst asistentů prevence kriminality (APK) v obcích a městech ČR s vysokým podílem trestné a jiné protispolečenské činnosti, v oblastech se zvýšeným počtem vyloučených lokalit a zároveň s vysokým podílem nezaměstnaných osob. Memorandum navazuje na projekt, který v letech 2010 – 2014 realizovaly samosprávy. To vše v souladu s hlavními principy schválené „Metodiky výběru, přípravy a činnosti asistenta prevence kriminality“ a „Národní soustavou povolání“ a za metodického vedení gestora projektu (MV ČR).

Prostřednictvím svých regionálních pracovišť a konzultantů vytipují obě strany vhodné lokality a na základě znalosti konkrétního regionu vypracují seznam požadavků, které by měl asistent prevence kriminality splňovat. Úřad práce ČR pak na jejich základě vyhledá v evidenci vhodné kandidáty, kteří absolvují výběrové řízení na takové místo. Asistenti prevence kriminality, které podporuje Úřad práce ČR, musí na svých pozicích zaměstnanců

obecní či městské policie a města dodržovat závaznou Metodiku APK vydanou Ministerstvem vnitra.

Součástí společně podepsaného memoranda je deklarace, která umožňuje využívat v roce 2016 na podporu APK také prostředky Úřadu práce ČR. V praxi to znamená rozšíření stávající spolupráce a zavedení systematické podpory této aktivity, navíc pod metodickým vedením a ve větším rozsahu.

**Podle informací z Generálního ředitelství Úřadu práce jich úřady práce takto evidovaly ke konci roku 2016 celkem 346 ve 131 obcích.**

#### Domovník – preventista

Dalším projektem, který se snaží reagovat na konkrétní potřeby obcí a měst s cílem pozitivně ovlivnit situaci především v sociálně vyloučených lokalitách (uplatnitelný je však univerzálně) a úzce souvisí s projektem APK, je preventivní projekt „Domovník – preventista“ (dále jen „DP“), který byl odpilotován v roce 2013 v pěti městech ČR: Rotavě, Obrnicích, Orlové, Frýdku-Místku a Břeclavi.

Od 1. července 2013 bylo zaměstnáno celkem 17 Domovníků s pomocí dotace MV v rámci Programu prevence kriminality, v roce 2014 bylo podpořeno vznik celkem **26 pracovních míst DP ve 12 obcích** celé ČR, v roce 2015 bylo celkem **23 DP v 11 obcích a v roce 2016 bylo podpořeno celkem 32 pozic DP ve 13 obcích ve výši 1.581.000,- Kč.**

Projektový záměr pilotního projektu prevence kriminality DP je přímou odpovědí na stávající potřeby obcí zvýšit bezpečnost a veřejný pořádek v domech a jejich bezprostředním okolí, posílit osobní odpovědnost občanů za dodržování bezpečnostních standardů, společenských norem a nastolit systém opatření v rámci triády situační prevence kriminality: bezpečný občan – bezpečný dům – bezpečná lokalita.

Vytvořením nové pracovní pozice domovníka pomáhá řešit stávající neutěšenou situaci v oblasti správy bytového fondu obce, zejména v sociálně vyloučených lokalitách, a současně výrazně napomáhá zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v dané lokalitě tzv. „řízenou samosprávou“ domu. Občanům žijícím a bydlícím v sociálně vyloučených či rizikových lokalitách projekt ukazuje, že i v nich se může bydlet čistě, na vyšší sociální úrovni a bezpečně, a to za dodržování jasně definovaných pravidel chování. Projekt zároveň pomáhá řešit alespoň částečnou zaměstnanost osob dlouhodobě nezaměstnaných.

**Základním předpokladem a podmínkou udělení dotace a realizace projektu DP jsou následující podmínky:**

- Dům či domy jsou ve vlastnictví obce a DP bydlí (bude bydlet) v těchto domech či dokonale zná lokalitu, kde bude projekt pilotován.
- Obec vybírá DP standardním výběrovým řízením z více uchazečů a jeho následná profesní příprava.
- Vytvoření podmínek pro částečné zaměstnání DP minimálně na 6 měsíců v rámci DPP či déle na DPČ.
- Součinnost s „okrskářem“ – strážníkem obecní policie a APK v dané lokalitě – pokud tam působí.

- Koordinace obsahu, postupu, vzdělávání, supervize a výstupů z pilotního projektu DP s odborem bezpečnostní politiky a prevence kriminality.

### **Cílem projektu je:**

- Definovat pracovní pozici DP v systému bezpečnosti a veřejného pořádku.
- Nastolit systém garantující dodržování základních bezpečnostních standardů v bytovém domě obce všemi nájemníky.
- Snížit stávající rizika vandalizmu, pohybu a pobytu nepovolaných osob a rušení nočního klidu.
- Vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení pořádku, společensky žádoucích vztahů a jednání.
- Posílit odpovědnost nájemníků za péči, údržbu a užívání svěřeného majetku.
- Umožnit alespoň částečnou zaměstnanost osob dlouhodobě nezaměstnaných.

Cílem MV je projekt dále rozšiřovat analogicky podle vzoru úspěšného projektu Asistent prevence kriminality. Tomuto též přispívá, nový evropský projekt vážící se k DP podpořený z prostředků Operačního programu zaměstnanost.

### **Realizované projekty z prostředků EU**

**Dne 1. září 2016 se začal realizovat schválený preventivní projekt podporovaný z ESF OPZ s názvem „Domovník – preventista účinný nástroj sociálního začleňování a podpory sociálně situační prevence v obci“, registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15\_029/0003723.** Příjemcem podpory je odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV ČR s rozpočtem ve výši 25.505.307,36,- Kč. Realizace projektu bude probíhat od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2020.

Předmětem projektu je vytvoření nových účinných nástrojů pro sociální začleňování a boj s chudobou:

- Nástroj pro sociální začleňování a boj s chudobou - "Metodika výběru, činnosti a přípravy Domovníků – preventistů".
- Nástroje pro hodnotící a kvalifikační standardy nové pracovní pozice – "Hodnotící a kvalifikační standardy pracovní pozice Domovníků – preventistů".
- Nástroj pro výběr obcí (minimálně 10 obcí v ČR po dobu 24 měsíců) – "Metodický standard pro výběr obcí zařazených do projektu OPZ Domovník – preventista". Metodický standard bude vycházet z obsahu Výzvy č. 29/2015. Zaručí mj. nemožnost kolize financování se všemi jinými, již vyhlášenými Výzvami (např. KOPSVL).

Na základě zpracování a uvedení do praxe těchto metodik a standardů vznikne v rámci Národní soustavy povolání (dále jen „NSP“) a Národní soustavy kvalifikací (dále jen „NSK“) nová pracovní pozice, která umožní osobám pocházejícím a žijícím v sociálně vyloučených lokalitách nalézt své uplatnění na trhu práce, získat novou kvalifikaci, platnou po celé ČR a snadněji se začlenit mezi majoritu.

Zaměstnání 30 osob na pozici Domovník – preventista má v projektu 2 základní výstupy:

- Zaměstnání 30 osob v posledních 24 měsících realizace projektu na pozici DP, včetně ověření zpracovaných metodik a standardů v praxi. Bez ověření v praxi by zpracování metodik a standardů a jejich následné zavedení do NSK a NSP nemělo význam.
- Přenos získaných doporučení dalším městům/obcím, které mají problémy s bytovými jednotkami, resp. s nájemníky těchto bytových jednotek v sociálně vyloučených lokalitách a nabídka tohoto inovativního způsobu prevence v praxi.

**Hlavním cílem projektu je nastavení a ukotvení nově vzniklého účinného nástroje sociálního začleňování a podpory sociálně situační prevence v obci prostřednictvím ustavení pracovní pozice Domovník – preventista.**

**Díličmi cíli projektu jsou:**

- Nastavení a zachování kontinuity pravidel pro sociální začleňování a boj s chudobou - vytvoření nového účinného nástroje "Metodika výběru, činnosti a přípravy Domovníků – preventistů" - pomocí nové Metodiky se vytvoří nový účinný nástroj pro sociální začleňování a boj s chudobou, který bude specifikovat konkrétní podmínky výběru, způsob činnosti v oblasti prevence nejen v oblasti dodržování Domovního řádu, údržby bytového fondu, standardů bezpečnosti, ale i podmínek veřejného pořádku v okolí ubytovacího zařízení. Zvláštní pozornost bude věnována zpracování podrobných Metodických pokynů a Pracovních listů pro vedoucí - garanty a patrony Domovníka – preventisty a pro tuto cílovou skupinu v jednotlivých typových situacích.
- Vytvoření hodnotících a kvalifikačních standardů nové pracovní pozice Domovník – preventista.
- Zpracování nového metodického standardu pro výběr obcí zavádějící pracovní pozici Domovník – preventista.
- Zaměstnat osoby z řad sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na pracovní pozici Domovník – preventista - ve spolupráci s vedením obcí bude zaměstnáno 30 osob na danou pozici v minimálně 10 obcích v ČR po dobu 24 měsíců. Nabídka nové pracovní příležitosti bude realizována v rámci výběrového řízení a v součinnosti s osobami působícími v oblasti prevence na místní úrovni, terénními sociálními pracovníky a Úřadem práce. Přednost při výběru budou mít osoby žijící v bytových jednotkách, ve kterých mají působit (ty musí být ve vlastnictví obcí), dodržující základní pravidla stanovená Domovním řádem, ochotné a schopné podílet se spolu s ostatními bezpečnostními složkami na dodržování bezpečnosti, veřejného pořádku v domě a mající neformální autoritu u ostatních nájemníků.

**Cílovou skupinou projektu jsou:**

- Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené.
- Zaměstnanci veřejné správy, kteří se věnují sociální, rodinné nebo zdravotní problematice.

Další, podrobnější informace lze nalézt na <http://www.mvcr.cz/clanek/domovnik-preventista.aspx>

Policejní práce ve vztahu k menšinám

Základním koncepčním materiálem, ze kterého vycházejí aktivity Ministerstva vnitra a Policie ČR, je **Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období 2015-2017** (dále jen „Strategie“). Strategie navazuje na předchozí strategické dokumenty

Ministerstva vnitra týkající se činnosti Policie ČR na úseku menšin. Tato, v pořadí již čtvrtá, aktualizace zohledňuje aktuální vývoj a měnící se společenské podmínky, přičemž mezi její hlavní cíle patří zvyšování důvěry mezi Policií ČR a příslušníky menšin a prohlubování odborných kompetencí příslušníků Policie ČR pro práci s menšinami. Trvalým cílem zůstává **důraz na komplexnější spolupráci Policie ČR s orgány státní správy, samosprávy, neziskovými nevládními organizacemi** a dalšími zainteresovanými subjekty.

V roce 2016 pokračovalo Ministerstvo vnitra v **metodické a koncepční činnosti vztahující se k dané problematice, plnění stanovených cílů a priorit, a shromažďování a analýze souvisejících informací**. V průběhu roku byla uskutečněna 2 instrukčně metodická zaměstnání, kterých se zúčastnilo více jak 160 policistů a policistek z celé ČR. Návazně v průběhu I. pololetí 2016 byly na jednotlivá krajská ředitelství a policejní školy distribuovány nové **metodické materiály, které obsahují 6 zfilmovaných zátěžových situací** (videospotů). Zátěžové situace byly identifikovány na základě vstupního výzkumu. Součástí materiálů je rovněž Výukový metodický manuál k využití videospotů, který obsahuje jak informace pro samotné lektory, tak odkazy na související literaturu a sociokulturní aspekty související s jednotlivými zátěžovými situacemi. Materiály jsou využitelné jednak pro průběžné vzdělávání – celoživotní i specializované, tak i v rámci základní odborné přípravy policistů.

Pilířem systému Policie ČR pro práci s menšinami stále zůstává **institut styčných důstojníků pro menšiny**. Tito policisté a policistky jsou zařazeni do struktury odboru služby pořádkové policie při jednotlivých krajských ředitelstvích policie. Společně s ustanovenou pracovní skupinou **monitorují, analyzují a vyhodnocují situaci ve svém kraji ve vztahu k menšinám. Zároveň zprostředkovávají kontakt mezi Policií ČR, zástupci menšin a dalšími zainteresovanými subjekty** (orgány státní správy a samosprávy). Styční důstojníci pro menšiny se pravidelně účastní vzdělávacích aktivit Ministerstva vnitra, rovněž pracovních jednání, konferencí a workshopů pořádaných jinými institucemi.

Nově se policejní práci na úseku menšin ve vybraných krajích budou věnovat **policejní specialisté pro práci s minoritní skupinou Romů v sociálně vyloučených lokalitách**. Ustanovení policejních specialistů vycházelo zejména ze snahy o **vytvoření efektivního nástroje pro řešení problematiky sociálního vyloučení**. Vzorem pro jeho vytvoření byl mechanismus uplatňovaný Policejním sborem Slovenské republiky. Zavedení tohoto nového institutu bylo uskutečněno v rámci **projektu „Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách“**, který byl realizován jako jeden z šesti předem definovaných projektů programu CZ14 – „Spolupráce v rámci Schengenu a boj proti přeshraniční a organizované trestné činnosti včetně nezákonného obchodování s lidmi a migraci zločineckých skupin“ spolufinancovaného prostřednictvím Norských finančních mechanismů.

**K 31. březnu 2016 bylo proškoleno 40 policejních specialistů pro přímý výkon služby ve 4 pilotních krajích** (Moravskoslezský, Olomoucký, Ústecký, Karlovarský). Úkolem specialistů bude zejména **pochůzková činnost v sociálně vyloučených lokalitách, analýza problematiky romské menšiny včetně přípravy podkladů pro budoucí rozhodování a řešení problémů, příprava návrhů ve věcech koordinace a usměrňování aktivit policie ve vztahu k romské menšině**, podílení se na optimalizaci vzájemných vztahů mezi policií a obyvateli sociálně vyloučených romských lokalit, spolupráce s terénními sociálními pracovníky a komunitními centry, působícími v dané oblasti, a výkon preventivní a právně osvětové činnosti se zaměřením na příslušníky romské menšiny v sociálně

vyločených lokalitách. Policejní specialisté jsou zařazeni do pracovní skupiny styčného důstojníka pro menšiny daného kraje.

### 6.1.2. Oblast výzkumu

**Ministerstvo vnitra** je gestorem národního bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „bezpečnostní výzkum“). Plní všechny úkoly poskytovatele státní podpory ve výzkumu vývoji na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů. MV poskytuje na podporu bezpečnostního výzkumu ročně cca 500 mil. Kč, což odpovídá přibližně 2 % celkové podpory na výzkum a vývoj v ČR. Dominantní část veřejné podpory bezpečnostního výzkumu je poskytována formou účelové podpory (cca 90%), menší část potom formou institucionální podpory poskytované výzkumným organizacím zaměřeným na bezpečnostní výzkum.

Programy na podporu bezpečnostního výzkumu:

- „Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2010 až 2015“ (UV č. 50/2009, veřejná soutěž - VG).
- Program „Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2015“ (UV č. 49/2009, veřejná zakázka - VF).
- „Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015-2020“ (UV č. 593/2013, veřejná soutěž - VI).
- „Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016-2021 (UV č. 200/2014, veřejná zakázka - VH).

„Mezirezortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015“ stanovila 3 základní priority bezpečnostního výzkumu v ČR – Bezpečnost občanů, Bezpečnost kritických infrastruktur, Krizový management a 5 priorit podpůrných. Projekty související s problematikou **extremismu** nejčastěji vychází z priority **Bezpečnost občanů**, která zahrnuje mimo jiné tematické oblasti „Ochrana občanů proti kriminalitě, protispolečenskému jednání a sociopatologickým jevům“ a „Terorismus, organizovaná kriminalita a další formy závažně kriminality ohrožující bezpečnost státu“ a z podpůrné priority č. 4 – Predikce a scénáře a č. 6 – Identifikace lidí a prostředků.

**V rámci výše uvedených programů je realizována řada projektů, které se dotýkají problematiky extremismu.** Z ukončených mají na tuto oblast silnou vazbu především projekty VG20102012012 - **Současná situace v oblasti extremistických hnutí v ČR s důrazem na jejich potenciální podporu u mladistvých a na šíření extremistických ideologických obsahů po Internetu** a VF20102014003 - **Analýza přirozeného jazyka v prostředí internetu.**

### 6.1.3. Oblast vzdělávání

#### Střední odborné vzdělávání

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV (dále jen „VPŠ a SPŠ MV“ v Holešově realizuje střední vzdělávání s maturitní zkouškou – obor vzdělání 68-42M/01 Bezpečnostně právní činnost. V rámci vzdělávání je dotčená problematika průřezově vyučována v předmětech Právo, Kontrola kriminality, Bezpečnostní činnost, Společenskovední seminář, Informační a komunikační technologie a především v předmětu Občanská nauka (tematický celek Multikultura a témata Definice pojmu extremismus, Formy extremismu, Levicový extremismus, Pravicový extremismus, Ideologie pravicového extremismu, Divácké násilí a Náboženský extremismus).

#### Vyšší odborné vzdělávání

VPŠ a SPŠ MV v Holešově realizuje akreditovaný vzdělávací program v oboru vzdělání 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost. V rámci vyššího odborného vzdělávání je problematika extremismu a souvisejících jevů vyučována průřezově a je součástí jednotlivých modulů, jejichž výuku zabezpečují především předmětové oddělení práva a kriminalistiky, předmětové oddělení vnější služby a společenskovedních předmětů. Dotčená problematika je především součástí modulu Multikulturní společnost, kde nachází odraz v tématech Náboženské skupiny a sekty v ČR, Extremistická scéna v ČR, Fenomén diváckého násilí, Strategie PČR v boji proti rasismu a extremismu, Fundamentalismus, Terorismus a Agresivní chování a jeho zvládání. Mezi další moduly zabývající se touto problematikou patří: Odhalování obecné kriminality v tématu odhalování kriminality na úseku společenských konfliktů s etnickým a náboženským kontextem, Právní disciplíny I a II, Aplikační psychologie, Vybrané sociálně patologické jevy.

VPŠ a SPŠ MV v Praze realizuje akreditované vzdělávací programy **68-42-N/03 Přípravné trestní řízení** (VPŠ a SPŠ MV v Praze), **68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost** (VPŠ a SPŠ MV v Praze) a **68-42-N/05 Dopravně bezpečnostní činnost** (VPŠ a SPŠ MV v Praze) v oboru vzdělání Bezpečnostně právní činnost. Ve vzdělávacích modulech/předmětech Trestní právo, Správní právo, Policejní právo, Kriminologie, Odhalování obecné kriminality, Kriminalistika jsou zařazena témata z problematiky boje proti extremismu (trestné činy a korespondující přestupky, policejní ochrana lokální komunity; kontrola kriminality).

#### Základní odborná příprava

V rámci Základní odborné přípravy je problematika extremismu vyučována především ve vzdělávacím modulu Základy práva v souvislosti s rozborů skutkových podstat nejčastěji páchaných trestných činů na úseku extremismu, Oprávnění policisty, Formy činnosti výkonného organizačního článku Policie ČR (téma taktický postup při úkonech a zákrocích), Informační systémy Policie ČR, komunikační systémy. K integraci poznatků dochází především ve II. školní části v modulu Extremismus. Výuka je zaměřena na rozpoznání znaků a hesel extremismu, zjištění diskriminačního jednání a provádění úkonů v souvislosti s odhalením a zadokumentováním informací v souvislosti s extremismem. Problematika

extremismu je v jednotlivých modulech vyučována v teoretické úrovni jako součást dalších problematik, ale odraz nachází i v úrovni praktické v rámci modelových situací, v neposlední řadě je součástí praktické části závěrečné zkoušky. Cílem vzdělávacího programu je získání konkrétních kompetencí policistů v oblasti extremismu a extremistické scény. V roce 2016 bylo evidováno 1.597 absolventů.

### **Další kvalifikační kurzy**

- Kvalifikační kurz pro příslušníky PČR zařazené v rámci Služby kriminální policie a vyšetřování s profesní specializací „vyšetřování“ - V rámci kurzu je uvedená problematika průřezově zahrnuta v předmětech Trestní právo hmotné a Operativně pátrací činnost. Potřebné znalosti z oblasti boje proti extremismu (např. odhalování, dokumentování trestné činnosti na území celé České republiky) byly průřezově vyučovány ve vzájemných souvislostech v jednotlivých odborných předmětech. Celkem 8 kurzy prošlo 87 absolventů.
- Kvalifikační kurz pro příslušníky PČR zařazené v rámci Služby kriminální policie a vyšetřování s profesní specializací „odhalování“ - V rámci kurzu je uvedená problematika průřezově zahrnuta v předmětech Trestní právo hmotné a Operativně pátrací činnost. Potřebné znalosti z oblasti boje proti extremismu (např. odhalování, dokumentování trestné činnosti na území celé České republiky) byly průřezově vyučovány ve vzájemných souvislostech v jednotlivých odborných předmětech. Celkem 6 kurzy prošlo 108 absolventů.

### **Kurzy další odborné přípravy**

VPŠ a SPŠ MV v Holešově realizuje kurz **„Policista v multikulturním prostředí“** pro policisty zařazené ve skupinách pro práci s národnostními menšinami z jednotlivých krajských ředitelství PČR. V roce 2016 bylo v rámci 4 tříd evidováno 58 studujících.

V rámci celoživotního vzdělávání na **Policejní akademii ČR v Praze** bylo realizováno několik kurzů souvisejících s problematikou extremismu. Bylo rovněž organizováno několik **instrukčně metodických zaměstnání** souvisejících s extremismem a několik **konferencí a seminářů**. **VPŠ a SPŠ v Holešově organizovala několik preventivních akcí** (interaktivní besedy, exkurze do Muzea romské kultury v Brně, peer program v oblasti rasismu, xenofobie a extremismu, adaptační kurz, projektový den zaměřený na prevenci rizikového chování, přednášky od policejních specialistů).

### **Projekty**

VPŠ a SPŠ MV v Holešově realizovala tyto projekty:

- Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově.
- Vzdělávání žáků národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově.



Projekty jsou zaměřeny na vytvoření rovných příležitostí pro žáky a žákyně z 9. tříd ZŠ z národnostních menšin žijících v ČR při přijímacím řízení a vzdělávání ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově tak, aby nedocházelo k jejich vyčleňování z hlavního vzdělávacího proudu a obstáli v konkurenci na trhu práce. Obsah projektů je zaměřen na vytváření podmínek pro integraci osob se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného vzdělávacího proudu se zabezpečením potřebných speciálně pedagogických a psychologických podpůrných služeb. Speciální pozornost je věnována prevenci rasismu a xenofobie, podpoře multikulturní výchovy a vzdělávání a to s důrazem na problematiku romského etnika.

Pracovníci policejní vzdělávací soustavy **spolupracovali se svými zahraničními protějšky a zúčastnili se celé řady odborných konferencí.**

#### **6.1.4. Oblast integrace cizinců**

##### Koncepce integrace cizinců

V roce 2016 vyplývala realizace integračních opatření z aktualizované **Koncepce integrace cizinců - Ve vzájemném respektu** (dále jen „KIC“) a **Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016** (u.v. č. 26/2016). KIC byla aktualizována v reakci na změny v migračním vývoji v Evropě. Lze konstatovat, že politika integrace cizinců České republiky zaznamenává řadu úspěchů. Integrační opatření přispěla ke zlepšení postavení cizinců i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritní společností.

##### Integrace na regionální a lokální úrovni

MV se dlouhodobě soustředí na podporu integrace na regionální a lokální úrovni, kde proces integrace reálně probíhá. Na regionální úrovni zajišťují realizaci integračních opatření a monitoring situace a postavení cizinců **Centra na podporu integrace cizinců**, která v roce 2016 působila ve 13 krajích ČR.

Samosprávami obcí byly realizovány projekty na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, podporované v rámci dotací MV. Cílem těchto projektů je **snížit napětí ve společnosti, působit proti stereotypům xenofobie, snížit podporu případným extremistickým aktivitám**, rozptýlit obavy a pocit ohrožení z cizinců. Zároveň zvyšují povědomí cizinců o právech a povinnostech, usilují o **zamezení jejich manipulovatelnosti, zneužívání a závislosti** na zprostředkovatelích.

Zájem obcí o aktivní řešení integrace vzrostl, v roce 2016 byly tyto projekty realizovány v **15 obcích/městských částech** (o třetinu více než v loňském roce). Nicméně samosprávy měst, kam směřuje větší příliv zahraničních pracovníků, o řešení potenciálních problémů prostřednictvím integračních projektů často nemají zájem.

Projekty Center stejně jako projekty obcí jsou realizovány za přímé **spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi** (dále jen „NNO“), organizacemi cizinců a dalšími subjekty.

### Monitoring soužití:

Ministerstvo vnitra provádělo v průběhu roku 2016 systematický monitoring a vyhodnocování situace a postavení cizinců v ČR i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritou především na základě **podkladů Center na podporu integrace cizinců a analýzy zpráv projektů obcí i NNO, dotovaných MV**. Průběžný monitoring situace může sloužit jako **systém včasného varování a podnět k rychlé reakci či řešení** identifikovaného problému v přímé spolupráci se samosprávami, případně i s Úřady práce, zaměstnavateli a NNO.

Povaha a intenzita imigrace do Evropy v posledních několika letech s sebou **přináší riziko** výskytu některých průvodních jevů jako je **xenofobie, rasismus, extremismus** či jiné projevy negativních postojů ve vztahu k cizincům. Zejména migrační krize polarizovala společnost a otevřela **diskusi v rovině občanské i politické i zvýšený zájem veřejnosti o migrační politiku a problematiku soužití s cizinci**. Reakce veřejnosti na otázku přijímání většího počtu uprchlíků oscilují mezi negativními postoji na jedné straně a vstřícností na straně druhé. Byly zaznamenány obavy z přílivu přestěhovalců v souvislosti s ohrožením bezpečnosti pramenící z nedostatečné informovanosti veřejnosti a zároveň pocity oboustranného vzrůstajícího napětí mezi cizinci mj. z arabských zemí a majoritní společností.

Je ovšem nutné zmínit, že negativní projevy vůči cizincům se objevovaly především na internetu - na diskusních fórech či sociálních sítích. Nicméně na základě celoročního monitoringu situace v regionech lze konstatovat, že v reálném soužití nebyly zaznamenány zásadnější projevy averze či agrese ve vztahu mezi majoritou a cizinci.

V některých **lokalitách s vyšší koncentrací cizinců bylo zaznamenáno určité napětí, případně i mírné negativní postoje širší skupiny obyvatelstva vůči specifickým skupinám cizinců**. Napětí vznikalo koncem roku 2016 i z důvodu usídlení většího počtu zahraniční pracovní síly. Zaznamenány byly i telefonáty a e-maily s xenofobním obsahem do organizací pracujících s migranty.

### Posílení informovanosti

Aktualizovaná KIC klade velký důraz na zajištění informovanosti jak cizinců, tak majority. **Informovanost je významným nástrojem prevence řady negativních jevů**. U cizinců se jedná o prevenci jejich zneužívání, manipulovatelnosti, závislosti na zprostředkovatelích, případně jejich propadu do nelegálního pobytu. Na straně majority pak je prevencí xenofobie, rasismu či projevů extremismu.

MV nadále rozvíjelo třístupňový systém informovanosti cizinců (v předmigračním období v zemích původu, po příjezdu do ČR a u cizinců s dlouhodobým a trvalým pobytem). V roce 2016 proběhlo téměř 100 jednodenních adaptačně - integračních kurzů pro nově příchozí cizince v osmi jazykových verzích. Dále MV podporovalo mj. projekty NNO na **asistenční služby** cizincům na pracovištích pobytu ve spolupráci s interkulturními mediátory a komunitními tlumočníky z řad cizinců. Oficiálními zdroji informací jsou webové portály [www.cizinci.cz](http://www.cizinci.cz), [www.portal.mpsv.cz](http://www.portal.mpsv.cz) a [www.mvcr.cz/cizinci](http://www.mvcr.cz/cizinci).

Zvýšení informovanosti majority zajišťovalo MV prostřednictvím aktivit zaměřených na zmírnění xenofobních postojů vůči cizincům, na objektivní informování v médiích, k vzájemnému poznávání cizinců i majority aj. MV systematicky podporovalo zvyšování

odborných a interkulturních kompetencí svých pracovníků v kontaktu s cizinci nejen ve svém resortu, ale i pracovníků Center, NNO, samospráv, úřadů i kulturních institucí.

#### Integrace držitelů mezinárodní ochrany

1. ledna 2016 vstoupil v platnost nový **Státní integrační program pro držitele mezinárodní ochrany**. Generálním poskytovatelem integračních služeb pro rok 2016 se stala Charita ČR. V rámci nového programu je s každým účastníkem připravován individuální integrační plán, který stanoví jednotlivé kroky jeho integrace v České republice.

V roce 2016 byla zahájena příprava nových informačních materiálů pro žadatele o mezinárodní ochranu, držitele mezinárodní ochrany a pro zaměstnavatele v České republice. V roce 2017 bude tato informační kampaň pokračovat, připraveny budou též nové informační materiály pro širokou veřejnost.

### **6.1.5. Oblast mezinárodní spolupráce**

V roce 2016 vstoupila v platnost novela smlouvy o policejní spolupráci s **Rakouskem** (Smlouva mezi Českou republikou a Rakouskou republikou, kterou se mění a doplňuje Smlouva mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959, podepsaná 5. prosince 2014 v Bruselu) a **nová smlouva o policejní spolupráci s Německem** (Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o policejní spolupráci a o změně Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o dodatcích k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959 a usnadnění jejího používání ze dne 2. února 2000, podepsaná 28. dubna 2015 v Praze).

V průběhu roku 2016 docházelo na území EU k dalším teroristickým útokům, např. v březnu na letišti v Bruselu, v červenci v Nice, v prosinci na vánočním trhu v Berlíně. Z tohoto důvodu byl boj proti terorismu i nadále jedním z hlavních témat, která se v rámci Evropské unie řešila. **Otázky terorismu byly během roku opakovaně projednávány na neformálních i řádných jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, na jednáních Evropské rady, na jednání Výboru LIBE i na plénu Evropského parlamentu.**

**Europol** zahájil v lednu 2016 činnost nového **Evropského protiteroristického centra** (European Counter Terrorism Centre ECTC), které bude napomáhat členským státům v efektivním boji proti terorismu. Úkolem tohoto centra je zejména lepší sdílení informací.

V dubnu 2016 byla Radou a Evropským parlamentem konečně přijata **směrnice o používání jmenné evidence cestujících (EU PNR)**, která usnadní kompetentním orgánům mj. sledování pohybu zahraničních bojovníků. Termín pro její implementaci je květen 2018.

Pokud se jedná o **prevenci radikalizace**, Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci (Síť RAN) uspořádala dne 9. listopadu 2016 konferenci, na níž byla zahájena činnost nové platformy „RAN Young“ (RAN pro mladé), která se zaměřuje na mladé lidi, kteří jsou hlavní cílovou skupinou pro osoby provádějící nábor teroristů. Síť RAN rovněž zveřejnila rozsáhlou příručku týkající se školicí programů pro policisty v Evropě, která se vztahuje k různým aspektům radikalizace.

Prevence radikalizace znamená také zneprístupnit internetové stránka propagandy, které používají teroristé k šíření svých myšlenek. Dne 8. prosince 2016 uspořádala Komise druhé ministerské zasedání **Internetového fóra EU**, na němž se sešly Komise, členské státy, EUROPOL a hlavní internetové společnosti. Cílem společného úsilí je posílení „odolnosti“ internetových společností, které budou monitorovat obsah webů a odstraňovat nenávistný či jinak závadný obsah. Na zasedání byla zřízena **nová společná platforma** pro oznamování teroristického obsahu internetu s cílem urychlit jeho odstraňování.

## **6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí**

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) v rámci dotací ze státního rozpočtu financovalo **provoz služeb sociální prevence**. Tyto služby byly zaměřeny na **osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené a jejich integraci**. Z pohledu Koncepce boje proti extremismu se tak jedná zejména o tzv. **bezdomovce** (čili osoby bez přístřeší a ohrožené extrémním sociálním vyloučením) a **sociálně vyloučené lokality**, které se často stávají objektem zájmu extremistických aktivit.

Na **služby sociální prevence bylo v roce 2016** (částky jsou uvedeny bez následných vrátek, nečerpané dotace) ze státního rozpočtu ČR vydáno celkem **1.842.631.313,- Kč**, z toho:

- Z celkové částky na služby sociální prevence bylo ze státního rozpočtu vyčleněno na podporu **služeb pro osoby závislé na návykových látkách** celkem 158.777.621,- Kč (jednalo se o sociální služby: terapeutické komunity, kontaktní centra a služby následné péče).
- Na podporu **služeb pro osoby bez přístřeší a osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách** bylo ze státního rozpočtu ČR z celkové částky vyčleněno 483.672.480,- Kč (jednalo se o tyto sociální služby: azylové domy, domy na půl cesty, noclehárny, terénní programy /172.017.837,- Kč/, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež).
- Na podporu **sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi** bylo ze státního rozpočtu ČR z celkové částky vyčleněno 212.027.144,- Kč.

### **Využívání prostředků ESF (OP LZZ)**

OPZ - Prioritní osa 2 Sociální začleňování - Investiční priorita 2.1 Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti - Specifický cíl 1 Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce.

### **Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL)**

- Výzva č. 03\_15\_026 - alokace výzvy 609.972.200,- Kč, vyhlášena od 23. září 2015 do 31. července 2016. Výzva byla určena na podporu řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit v rámci 10 měst/obcí/mikroregionů, které měly zpracovanou a schválenou Strategii sociálního začleňování ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (Ostrava, Krnov, Osoblažsko, Odry, Kadaň, Roudnice n/L, Dubí, Chodov, Obrnice a Štětí). Přijato 109 žádostí, z toho 3 staženy žadateli. Výběrová komise schválila 60 žádostí za

344.758.315,07 Kč. Podpořen byl cca každý druhý předložený projekt. Jeden projekt čeká na jednání výběrové komise, jelikož se vrátil v rámci přezkumného řízení.

- Výzva č. 03\_15\_042 - alokace výzvy 791.751.066,- Kč, vyhlášena od 16. prosince 2015 do 31. října 2016. Druhá výzva určena na podporu řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit v rámci 16 měst/obcí/mikroregionů (Bruntál, České Velenice, Frýdlantsko, Jesenicko - Mikulovice, Klášterec-Vejprty, Kolín, Kraslice, Litvínov, Moravský Beroun, Poběžovicko, Příbram, Ralsko, Slaný, Velké Hamry, Vrbensko, Žluticko). Přijato 143 žádostí, z toho 4 staženy žadateli. Výběrová komise prozatím schválila 60 žádostí (ale hodnocení není ještě ukončeno).

#### Podporované aktivity v těchto výzvách:

Aktivity v oblasti sociálního začleňování (včetně příslušných sociálních služeb), které vyplývají ze schválených Strategických plánů sociálního začleňování (dále jen „SPSZ“) na úrovni místních samospráv (obcí). Jedná se např. o tyto aktivity: sociální služby (zejména terénní programy, odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny a děti), služby pro rodiny a děti, rozvoj a podpora nástrojů sociálního bydlení; podpora služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce, podpora komunitní práce; podpora sociálního podnikání, podpora specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách; podpora programů prevence sociálně patologických jevů a prevence kriminality, atd. (mimo projekty krajů, ITI, IPRÚ, MAS)

#### Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování:

- Výzva č. 03\_15\_022 - alokace výzvy 400.000.000,- Kč, vyhlášena od 23. září 2015 do 1. listopadu 2015. Přijato bylo 370 žádostí, z toho 9 staženo žadateli. Věcným hodnocením prošlo celkem 196 žádostí. Výběrová komise schválila 67 projektů za 397.874.983,66,- Kč. Na jednání VK byly tři projekty vyřazeny z důvodu snížení rozpočtu (krácení položek rozpočtu) pod hranici minimální částky projektu. Do zásobníku bylo zařazeno 27 projektů. Podpořen byl cca každý 5. až 6. projekt.
- Výzva č. 03\_15\_064 - alokace výzvy 300.000.000,- Kč, vyhlášena od 3. října 2016 do 13. ledna 2017. Prozatím bylo přijato 162 žádostí.

Výzvy jsou určeny zejména pro neziskové organizace, pro organizace zřizované obcemi a kraji, pro obce a poskytovatele sociálních služeb dle zákona č.108/2006 Sb.

#### Podporované aktivity v těchto výzvách:

Aktivity směřovaly na podporu sociálního začleňování prostřednictvím podpory komunitní sociální práce, propojování podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce a zdravotní péče, na podporu profesionalizace sociální práce, na podporu aktivizačních a motivačních programů (podpora rodičovských kompetencí, podpora mladých lidí), podpora neformální péče, podpora právní a finanční gramotnosti, programy prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality apod.

MPSV se dále věnovalo podpoře celé řadě oblastí, které mohou s oblastí extremismu souviset:

- **Rodinná politika.**
- **Podpora dětských skupin. Podpora rodin s dětmi.**
- **Péče o ohrožené děti.**
- **Rovnost žen a mužů.**
- **Kvalita života seniorů a stárnutí populace.**
- **Nepojistné sociální dávky.**
- **Výkon sociální práce.**
- **Sociální začleňování.**

### **6.3. Ministerstvo kultury**

#### **6.3.1. Oblast církví a náboženských společností**

Ministerstvo kultury vede podle zákona o církvích a náboženských společnostech (č. 3/2002 Sb.) mj. správní řízení o návrzích na registraci církví a náboženských společností a provádí evidenci právnických osob, které jsou organizačními součástmi registrovaných církví a náboženských společností. V každém registračním řízení Ministerstvo kultury kromě jiného prověřuje, zda se uskupení žádající o registraci nedopouštějí extremistických, xenofobních, rasistických či jiných nebezpečných jednání (viz zejména § 5 zákona č. 3/2002 Sb.). Při tomto prověřování ministerstvo spolupracuje se znalci, zejména z oborů religionistika, náboženský extremismus a terorismus, sekty a nová náboženská hnutí, a s příslušnými orgány státní správy (především Ministerstvem vnitra).

V roce 2016 nebyla zaregistrována žádná nová církev a náboženská společnost, pokračovala ale registrační řízení zahájená již dříve a byly podány 3 nové návrhy na registraci. V případech, kdy nedošlo k registraci, nebyly důvodem pro zastavení řízení či zamítnutí registrace projevy nenávisti či nesnášenlivosti, ani jiné podobné projevy, které by bylo možné označit za extremistické, rasistické, xenofobní, antisemitské, islamofobní apod. Důvodem bylo nesplnění podmínek pro registraci, stanovených zákonem č. 3/2002 Sb., případně správním řádem.

Činnost neregistrovaných náboženských skupin Ministerstvo kultury nesleduje a není oprávněno kontrolovat ani činnost registrovaných církví a náboženských společností. Pokud by však byly příslušnými orgány (Policie ČR, soudy apod.) doloženy informace o nezákonné činnosti některé z registrovaných církví a náboženských společností, může být sankcí až zrušení její registrace [§ 22 odst. 1 písm. c) a § 22 odst. 2 zákona č. 3/2002 Sb.].

V průběhu roku 2016 se v porovnání s rokem 2015 snížila intenzita islamofobních projevů, se kterými se Ministerstvo kultury v minulosti setkávalo především v reakci na tzv. uprchlickou krizi. V roce 2016 ministerstvo pouze již odpovídalo na nepočetné dotazy a podněty, tematicky se vztahující k registraci Ústředí muslimských obcí (která proběhla v roce 2004).

Dotační programy vyhlašované v oblasti církví a náboženských společností nejsou primárně zaměřeny na boj proti extremismu či xenofobii, mají však za cíl zvyšovat informovanost veřejnosti o náboženské oblasti včetně náboženství jiných národů a etnických skupin, napomáhají tak odbourávat předsudky a tím mohou ve svých důsledcích přispívat k potírání negativních společenských jevů, jako jsou projevy rasismu a xenofobie.

V roce 2016 bylo Ministerstvem kultury podpořeno několik projektů, které veřejnosti prezentovaly židovskou kulturu, tradice či náboženství, nebo připomínaly tragické momenty z židovských dějin (holokaust). Takovýchto projektů s židovskou tematikou Ministerstvo kultury celkově podpořilo 6 a byla na ně poskytnuta dotace v celkové výši 200.000 Kč:

- Slavnostní setkání ke Dni památky obětí holocaustu v Senátu 2016 (koncert a výstava) – Federace židovských obcí v České republice, dotace 40.000,- Kč.
- 2 projekty realizované Židovskou obcí v Praze: Cyklus varhanních koncertů v Jeruzalémské synagoze (IV. ročník) a „Perla vzešlá z asanace - Jeruzalémská synagoga“. Výstava v Jeruzalémské synagoze k 110. výročí. Dotace celkem 90.000,- Kč.
- Kulturou proti antisemitismu – ICEJ, Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém – česká pobočka, dotace 40.000 Kč. Pochod městem a veřejné shromáždění proti antisemitismu a na podporu přátelství mezi různými náboženskými a etnickými skupinami.
- Mezináboženský festival Stánek míru – Společnost křesťanů a Židů, dotace 20.000,- Kč. Hudebně-kulturní festival vycházející z myšlenky společného slavení židovského svátku stánků - Sukot, vznikl původně jako reakce na pochody nenávisti vůči Romům.
- Kulturní akce v synagoze v Nové Cerekvi – Pro synagogu v Nové Cerekvi, dotace 10.000,- Kč. Formou koncertů, výstavy a scénického čtení připomenutí kulturního odkazu židovského národa. Propojení duchovní a historické tradice Židů se současnou multikulturní společností.

### **6.3.2. Oblast médií a audiovize**

V roce 2016 nedošlo v oblasti médií a audiovize ve vztahu k extremismu na území ČR k žádné legislativní změně. V rámci programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin bylo podporováno vydávání periodického tisku a provozování rozhlasového a televizního vysílání v jazyce národnostních menšin, popř. šířícího informace o těchto menšinách. Média napomáhají šíření informací a posilují etnické vědomí příslušníků národnostních menšin na území České republiky. Také tuto formu státní podpory lze považovat za formu prevence proti extremismu. Zároveň je tak potlačováno přesvědčení, že národnostní menšiny mají jen omezenou možnost rozvoje vlastního jazyka a že je na ně vytvářen jakýsi nátlak směřující k asimilaci.

V roce 2016 bylo mezi jednotlivé projekty rozděleno 20.850.000,- Kč.

### **6.3.3. Oblast regionální a národnostní kultury**

Ministerstvo kultury prostřednictvím dotačních programů podporuje některé kulturní akce a činnosti, jejichž cílem je kultivovat společnost zejména cestou poznávání kultur různých národností a etnických skupin. V rámci výběrových dotačních řízení získávají finanční prostředky příslušníci národnostních menšin žijících v České republice na rozvoj své kultury a kulturních aktivit, speciální dotační program je určen na podporu integrace příslušníků romské menšiny.

V programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2016 byly podpořeny projekty českých občanů národnostní menšiny bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské, vietnamské a též 2 projekty židovské kultury (Dny židovské kultury

Teplický cimes 2016 – Ulpan, Teplice, dotace 60.000,- Kč a A budeš vyprávět svým dětem; Židovské tradice a svátky – Židovská liberální unie v České republice, Praha, dotace 40.000,- Kč). Dotace byly poskytnuty i na kulturní multietnické akce, které přispívají k vzájemnému poznávání různých národnostních kultur. Tím se snaží předcházet xenofobním jevům. Běloruská národnostní menšina žádný projekt, stejně jako v roce 2015, nepředložila.

V roce 2016 bylo v tomto programu podpořeno 57 projektů, na které byla poskytnuta dotace v celkové výši 10.120.000,- Kč (stav k 21. prosinci 2016).

Velkou důležitost pro rozvoj etnické kultury, ale i pro výchovu multikulturní společnosti směřující k odbourání předsudků, rasismu a xenofobních postojů, má podpora integrace příslušníků romské komunity. Dotační program zaměřený na podporu integrace příslušníků romské menšiny Ministerstvo kultury vyhláší každoročně. Projekty podporované v rámci tohoto programu mohou být zaměřeny na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, odborné studie rozšiřující poznání a bádání o romské kultuře, tradicích a historii, dokumentační a ediční činnost a kulturní akce, směřující k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie. V roce 2016 bylo v tomto dotačním programu podpořeno 23 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 1.523.000,- Kč.

#### **6.3.4. Oblast umění, literatury a knihoven**

Aktivity, podporované v oblasti knihoven mají k dané problematice pouze vztah nepřímý; jsou podporovány projekty, které mají přispívat ke kultivaci osobnosti prostřednictvím výchovné a vzdělávací činnosti knihoven.

Ministerstvo kultury vyhláší každoročně dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám zapsaným v evidenci MK dle zákona č. 257/2001 Sb. (knihovní zákon). Jedním z dotačních okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců, kam lze volně boj proti extremismu, resp. jeho prevenci, zahrnout. Finanční prostředky jsou žadatelům (tzn. knihovnám evidovaným dle výše zmíněného zákona) poskytovány na realizaci besed a výstav s cílem poznávání jiných kultur a na nákup knihovního fondu pro národnostní menšiny. Dotace jsou poskytovány v návaznosti na nařízení vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven.

V roce 2016 bylo poskytnuto celkem 95.000,- Kč na 6 projektů zaměřených na seznámení s jinými kulturami a nákup knihovního fondu pro národnostní menšiny a další prostředky byly vynaloženy na projekty na podporu čtení a čtenářství, které mají přispívat ke kultivaci osobnosti.

V oblasti tzv. profesionálního umění jsou poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů. Dotacemi v uvedené oblasti podporuje Ministerstvo kultury aktivity, které napomáhají realizaci kulturního dialogu i vzájemnému poznávání odlišných kultur. Tak jsou například v oblasti hudby podporovány akce, které lze nazvat „multietnickými“ – například byla v roce 2016 poskytnuta dotace na „Festival v ulicích“ (1.000.000,- Kč, příjemce: Colour Production, s. r. o.), který souvisí s festivalem Colours of Ostrava. „Festival v ulicích“ se konal v červenci 2016 a v jeho rámci vystoupili umělci (například) z USA, Polska, Alžírsko či Francie. V rámci podpory celoroční činnosti galerie DOX (celkem 1.080.000,- Kč, příjemce: DOX Prague, a. s.) byl podpořen i dílčí projekt „HateFree?“ (leden – březen 2016). Umělci vystavující v rámci tohoto projektu se snažili zkoumat mechanismy,



kteří definují určité skupiny jako podřadné nebo sociálně vyloučené, a ukázali – v uměleckém pojetí – nebezpečí nárůstu nenávisti ve společnosti.

### 6.3.5. Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

Do působnosti odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií spadá 18 státních příspěvkových organizací – muzeí a galerií a památníků. Jejich primárním cílem je podílet se na shromažďování, uchovávání a ochraně značné části movitého kulturního dědictví v České republice.

Programově se problematikou extremismu speciálně zabývají především **Památník Terezín**, **Památník Lidice** (od roku 2009 spravují i Památník v Letech a Pietní místo Ležáky) a **Muzeum romské kultury**. Tyto organizace se věnují výchově a vzdělávání směřujícímu k etnické a náboženské toleranci s cílem eliminovat řadu negativních společenských jevů (rasismus, xenofobie), které souvisejí s extremismem. Okrajově se problematikou zabývá též **Slezské zemské muzeum** a **Národní muzeum**.

#### Muzeum romské kultury

Prevence extremismu je nedílnou součástí činnosti Muzea romské kultury (dále jen „MRK“). Zejména je součástí přednáškové činnosti, kterou zajišťují historici a lektori muzea.

Zaměstnanci MRK pořádají přednášky a besedy na témata z historie Romů (dějiny Romů obecně, perzekuce a genocida Romů v období druhé světové války) pro širokou veřejnost a žáky a studenty základních, středních i vysokých škol. Lektorka a historik muzea se každoročně aktivně účastní akreditovaných vzdělávacích seminářů pro učitele Jak vyučovat romský holocaust, které jsou pořádány od roku 2000 ve spolupráci MŠMT, Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze, MRK a Památníku Terezín. Vedle toho historik a další odborní pracovníci muzea pravidelně přednáší pro studenty Kabinetu multikulturní výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a posluchače Historického ústavu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Lektorský úsek muzea realizoval v roce 2016 celkem 146 programů pro mateřské, základní, střední i vysoké školy a volnočasová zařízení v prostorách muzea celkem pro 5.152 návštěvníků. Naprostá většina programů tematicky vycházela ze stálé expozice Příběh Romů, 8 programů bylo věnováno výhradně holocaustu Romů, další problematice předsudků a stereotypů, překážkám Romů ve vzdělávacím procesu, romským tématům v médiích nebo přiblížení romské historie a kultury budoucím sociálním pracovníkům.

Díky finanční podpoře NFOH, MMB a podpoře Goethe - Institutu vznikla ve spolupráci s Buranteatrem a Trinnno inscenace hry Rike Reinigerové Cikánský boxer. V režii Gabriely Krečmerové účinkuje Filip Teller. Premiéra se uskutečnila 7. března v Buranteatru, školním skupinám byla nabízena účast na představení a diváckých dílnách ve Studiu dramatické výchovy Labyrint.

Od roku 2005 MRK spolupracuje s obecně prospěšnou společností Živá paměť při pořádání přednášek a besed s pamětníky romského holocaustu na základních a středních školách. Vzhledem k vysokému věku pamětníků se v současné době konají přednášky pouze za přítomnosti historika či ředitelky muzea, jejichž přednáška je doplněna promítáním videozáznamu vzpomínek pamětnice Emílie Machákové. Po přednášce má publikum vždy možnost diskutovat s přednášejícím o historii a současné situaci Romů v ČR. Přednášky

v rámci projektu Zmizelí Romové a Romové dnes vyslechlo od roku 2005 více než 500 žáků a studentů.

Muzeum se také každoročně podílí na akci Jom ha-šoa pořádané Institutem Tereziánských iniciativ a Nadačním fondem obětí holocaustu. Jedná se o veřejné čtení jmen obětí holocaustu u příležitosti Dne holocaustu a hrdinství. V Brně se tato akce koná od roku 2014. Vedle nejširší veřejnosti je tato událost zacílena také na žáky a studenty různých typů škol.

Z akcí proběhnuvších v roce 2016 stojí v rámci prevence extremismu jistě za zmínku také účast historika na mezinárodní konferenci o anticiganismu PUTREN LE JAKHA / OPEN YOUR EYES, kterou v říjnu pořádala Diecézní charita ostravsko-opavská. Padesátka mladých romských aktivistů z ČR i celé Evropy zde vyslechla přednášku o tzv. cikánském táboře v Letech u Písku.

Muzeum napomáhá prevenci extremismu také šířením povědomí o holocaustu Romů formou putovní výstavy Genocida Romů v době druhé světové války. Výstava je od roku 2010 půjčována základním a středním školám, muzeím a dalším institucím. Výstavu shlédlo již více než 12.000 návštěvníků.

Muzeum také každoročně pořádá pietní shromáždění na uctění památky romských obětí holocaustu. Březnové piety v Brně a srpnové v Hodoníně u Kunštátu se účastnily významné osobnosti společenského, kulturního a politického života i široká veřejnost.

## **Památník Terezín**

Památník Terezín (dále jen „PT“) upozorňuje na nebezpečí extremismu nejen prostřednictvím muzejních expozic či správou a zpřístupňováním autentických míst utrpení obětí nacismu, ale od roku 1993 též specializovanou vzdělávací činností. Na poli těchto aktivit realizuje celou řadu projektů a programů: jednodenní i vícedenní semináře pro žáky základních a středních škol (ročně jimi projde více než 6.000 účastníků), literární a výtvarnou soutěž pro mládež (téma jsou volena v úzkém vztahu k nebezpečí nacistické ideologie i současným problémům), pedagogické semináře pro učitele z České republiky i ze zahraničí, projekty s výstupy na internetu (Školákem v protektorátu, Za pomníčky), či badatelské projekty určené žákům českých škol (Školákem ve válečných letech).

V roce 2016 bylo pro české školy uspořádáno 113 jednodenních a 52 vícedenních seminářů spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 6.416 žáků a studentů českých škol. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 24 na vícedenní a 10 na jednodenní semináře (jednalo se o 1.019 osob). Jejich program zajišťovali pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení dobrovolníci z Německa a Rakouska, vysílání organizacemi Aktion Sühnezeichen Friedensdienste a Gedenkdienst, kteří v PT působí vždy po dobu jednoho roku.

Vzdělávací činnost se ovšem v uplynulém roce, stejně jako v letech minulých, nezaměřovala pouze na práci s mládeží, ale též na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s MŠMT prostřednictvím již několik let zaběhlé struktury čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů, které se konají v České republice i v zahraničí (Polsko, SRN, Izrael). S ohledem na aktivity extremistických hnutí, které se vyznačují rasistickými, antisemitskými, nacionalistickými i xenofobními tendencemi, je třeba zvyšovat kompetence

učitelů, kteří musí na tyto aktivity přirozeně při práci se svými žáky reagovat. Se vzdělaností a s vytříbenými metodickými i didaktickými dovednostmi učitele se zvyšuje pravděpodobnost dosažení vzdělávacích a výchovných cílů v práci se žáky, kteří by ve výsledku měli zaujmout negativní postoj k výše představeným tendencím a uvědomit si hodnoty demokratické společnosti. V rámci realizace tohoto projektu PT spolupracuje s celou řadou domácích i zahraničních institucí (Židovské muzeum v Praze, Muzeum romské kultury v Brně, Státní muzeum Auschwitz - Birkenau v Osvětimi, Památník Jad Vašem v Izraeli, Dům Anny Frankové v Amsterdamu, Dům konference ve Wannsee v Berlíně, Muzeum holokaustu ve Washingtonu, Institut Nadace Šoa v Los Angeles, Památník Ravensbrück apod.). Ovšem vedle těchto typů školení pro české učitele jsou s různou pravidelností pořádány také vzdělávací akce určené pouze zahraničním pedagogům: polským (společně se Státním muzeem Auschwitz - Birkenau a polským Institutem národní paměti), pro pedagogy dánským a britským (ve spolupráci s Danish Institute for International Studies, britským Holocaust Educational Trust a izraelským Yad Vashem), francouzským (partnerem je Maison d'Ízieu), slovenských (společně s Dokumentačním střediskem holokaustu v Bratislavě) či německým (spolu s Tandemem Plzeň/Řezno či RAA Brandenburg). Organizovány jsou však i semináře pro další skupiny převážně dospělých osob, za všechny lze jmenovat školení lektorů pracujících pro projekty Nadace Brücke/Most.

Již od poloviny devadesátých let PT pořádá pro žáky základních a středních škol soutěže v umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace. V roce 2016 se již jednalo o XXII. ročník literární a XX. ročník výtvarné soutěže, tentokrát pod názvem „Vyučování bylo přísně zakázáno“. Téma odkazovalo nejen na nacistický zákaz vyučování židovské mládeže v Protektorátu Čechy a Morava, ale na význam svobodného přístupu ke vzdělání vůbec. Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží, jsou pak pořádány putovní výstavy.

Z hlediska dalších edukačních projektů lze jmenovat Za pomníčky, Školákem v Protektorátu a Školákem ve válečných letech.

Cílem projektu „Za pomníčky“ je dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a masových hrobů na území dnešní České republiky a zmapování skutečnosti, zda jsou na těchto místech instalovány pomníčky/pamětní desky, které připomínají jejich existenci. Zjištěné informace jsou zveřejňovány na zvláštní webové stránce. Projekt si klade za cíl rozšiřovat povědomí a vědomí společnosti (hlavně mládeže) o těchto tragických místech a dějích, které se na nich odehrávaly. Zjištěné skutečnosti by také měly sloužit odborné veřejnosti zabývající se sledovaným tématem, vzpomínkovou kulturou a místy historické paměti.

Stěžejní ideou projektu „Školákem v Protektorátu“ je snaha přiblížit nejmladším generacím realitu nacistického totalitního režimu na příkladu, který je jim nejbližší – na školním prostředí. Záměrem projektu je ukázat dnešní školní mládeži, jakým způsobem byli nacistickým režimem postihováni stejně staří žáci a studenti v období existence Protektorátu Čechy a Morava a jak by mohli být postiženi také oni samotní, kdyby žili v tomto totalitním režimu. Kromě pokusu o představení obecné situace v protektorátním školství pracuje projekt také s konkrétními projevy krajní represe vůči české školní mládeži, v níž nemalou roli sehrála i věznice gestapa v terezínské Malé pevnosti. Hlavním výstupem z projektu je internetová stránka určená učitelům, školní mládeži i širší veřejnosti.

Nadstavbou Školáka v Protektorátu je pak projekt „Školákem ve válečných letech“, na kterém Památník Terezín spolupracuje s Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského, Institutem Terezínské iniciativy a Národním institutem pro další

vzdělávání. Jednotlivci (žáci, studenti) a školní kolektivy všech typů škol nacházejících se na území České republiky mohou pod vedením odborníků z výše uvedených institucí badatelsky zpracovávat témata spojená se školním prostředím v českých zemích v letech 1938 – 1945.

## **Památník Lidice**

Památník Lidice (dále jen „PL“) jako akreditovaná vzdělávací instituce MŠMT pořádá od roku 2006 řadu vzdělávacích programů a aktivit včetně akreditovaných odborných seminářů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které si kladou za cíl přispět k výchově žáků v uvědomělé občany chápající otázky vlastní identity, vlastenectví a rasistických a xenofobií projevů.

Akreditované semináře pro převážně učitele dějepisu, výchovy k občanství a jiných humanitních vyučovacích předmětů jsou věnované problematice nacistické represe, československého odboje a persekuce československých občanů v první polovině 20. století. Na seminářích přednášejí přední odborníci na problematiku moderních dějin. Akreditovaných seminářů pořádaných Památníkem Lidice se v roce 2016 zúčastnilo 86 pedagogů.

Vzdělávacích programů pro žáky základních a středních škol se zaměřením na novodobou historii se v roce 2016 zúčastnilo 2.652 žáků a studentů. 11. ročníku mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století se zúčastnilo 2.148 soutěžících ve věku od 10 do 19 let.

Dne 5. dubna pořádal PL ve spolupráci s Cheiron T o.p.s. vzdělávací program pro žáky 8. a 9. ročníků základních škol a studenty středních škol „Sobě blíž“. Tohoto vzdělávacího programu se zúčastnilo celkem 210 žáků a studentů. Prostřednictvím projektu si žáci uvědomili důležitost přijímání druhých jedinců se stejnými právy. Dále pak rovnocennost kultur i přes jejich případnou náboženskou neslučitelnost. Žáci si také osvojili některé základní termíny jako diskriminace, netolerance, rasismus a xenofobie. Seznámili se také s otázkou, kam by mohla opět vést nenávist k určitým etnikům.

V roce 2016 PL pokračoval ve spolupráci s Památníkem Terezín, Muzeem Slovenského národního povstání v Banské Bystrici a Koordinačním centrem česko-německé výměny mládeže Tandem, se kterým vydal Metodické podklady pro česko-německá setkání na památných místech – „Společnou cestou ke vzpomínkám“. Zástupkyně PL se v červenci zúčastnila setkání s ostatními kolegy z památných míst v Památníku Sachsenhausen v rámci koordinačního centra Tandem, jehož účelem bylo vyhodnocení publikace „Společnou cestou ke vzpomínkám“.

Z výstav realizovaných v roce 2016 v Památníku Lidice, Ležáky a Lety, dotýkajících se této tematiky lze uvést: Cesta k velkému vítězství nad nacismem: od Stalingradu do Prahy, Operace Valkýra, Nansenova nadace, Ostatné spomienky, Sir Barnett Stross, Sociální politika v protektorátu, Josefina Napravilová.

## **Národní muzeum - Náprstkovo muzeum**

Náprstkovo muzeum má jako jednu z hlavních činností seznamování s kulturou, náboženstvím, historií a současností národů a etnik jiných zemí, zejména mimoevropských. A výchova proti různým formám extremismu je vždy zahrnuta a respektována ve všech výstupech zejména tam, kde je očekáváno působení na školní děti a mládež

V roce 2016 proběhly v Národním památníku 2. světové války v Hrabyni dva edukační programy – Otrocká práce za 2. světové války a dnes a Holocaust a transporty židovského obyvatelstva, určené žákům základních a středních škol, jejichž součástí bylo i vysvětlení současné situace ve světě, podstata současného antisemitismu a projevů rasové nenávisti vůči menšinám či nenávisti vůči celým národům na základě náboženství. Děti jsou na základě znalostí historických souvislostí vedeny k tomu, aby se uměly bránit proti jakýmkoliv projevům vedoucím k potlačení práv menšin či svobody slova a vyznání.

### **6.4. Ministerstvo spravedlnosti**

#### **6.4.1. Státní zastupitelství**

V rámci působnosti státního zastupitelství je soustavně **kladen důraz na postupy státních zástupců při odhalování této trestné činnosti**. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 8/2009 Sb., o trestním řízení v čl. 73 stanovuje povinnost státního zástupce dbát při dozoru ve věcech trestných činů spáchaných z nenávistné pohnutky spočívající v rasové, národnostní, náboženské a jiné nenávisti, popřípadě i trestných činů, kde tato pohnutka znakem skutkové podstaty není, na provedení všech úkonů potřebných ke zjištění pohnutky pachatele.

Na extranetu státního zastupitelství je dostupný **metodický návod pro státní zástupce k postihu trestných činů spojených s extremismem**, který obsahuje jak teoretické souvislosti, tak i odpovědi na základní otázky spojené s aplikací trestního práva na určitý skutkový děj.

Garantem spolupráce týkající se trestných činů spojených s extremismem, a to jak na vnitrostátní, tak i mezinárodní úrovni, je **národní korespondent pro boj proti terorismu, extremismu a trestným činům spáchaných z nenávisti a jeho expertní tým**. Funkce národního korespondenta a jeho expertního týmu s působností pro strategie boje proti extremismu byla zřízena na základě opatření nejvyššího státního zástupce č. 2/2013, o národních korespondentech a jejich expertních týmech. Národním korespondentem pro oblast extremismu byl i v roce 2016 státní zástupce působící na Nejvyšším státním zastupitelství. Národní korespondent a jeho expertní tým jsou na svěřeném úseku garanty meziresortní spolupráce. I v uplynulém roce se tyto specialisté podíleli na vzdělávacích aktivitách, a to nejen v rámci soustavy státního zastupitelství.

Je žádoucí, aby státní zástupci, specializující se na postih této trestné činnosti neustále pracovali na svém odborném růstu. Jde o problematiku nesmírně širokou, jež se neustále vyvíjí, a je potřebné reagovat na její nové projevy (např. nenávistné projevy v kyberprostoru, organizovaný násilný extremismus, fenomén migrace). Za tímto účelem se státní zástupci aktivně účastní **vzdělávacích aktivit pořádaných Justiční akademii** v Kroměříži.

Nejvyšší státní zastupitelství se ke konci roku 2015 stalo členem **Mezinárodní asociace prokurátorů (International Association of Prosecutors – IAP)**. Mezinárodní asociace prokurátorů je nevládní, nepolitická asociace a jediná celosvětová organizace

státních zástupců. Jejím cílem je především napomáhat státním zástupcům na mezinárodní úrovni v boji proti organizované nebo jiné závažné trestné činnosti. Členství v Mezinárodní asociaci prokurátorů přináší státnímu zastupitelství možnost účasti na seminářích zaměřených také na výměnu odborných znalostí a zkušeností v oblasti boje proti extremismu.

Na všech stupních státního zastupitelství (okresní, krajská, vrchní a Nejvyšší státní zastupitelství) byla taktéž v roce 2016 **obligatorně uplatňována specializace státních zástupců na trestné činy spáchané z rasové, národnostní nebo jiné nenávistné pohnutky, extremismus**. Nižší státní zastupitelství mají **povinnost informovat odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství o nápadu trestných činů spáchaných z národnostní, rasové, náboženské, politické nebo jiné nenávistné pohnutky**, a vyžádá-li si další informování, i o způsobu vyřízení věci, konají-li řízení v prvním stupni. Tato povinnost je stanovena čl. 1 odst. 1 písm. a) bod 1. pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011, o informacích, ve znění pozdějších změn. Získané poznatky umožňují sjednocení rozhodovací praxe na uvedeném úseku činnosti v rámci celé soustavy státního zastupitelství.

#### 6.4.2. Probační a mediační služba

I v roce 2016 PMS využívala službu **Romský mentoring**, při které pracovníci PMS využívají služeb mentora (proškoleného zástupce romské komunity) ke zprostředkování spolupráce s pachateli odsouzenými k alternativním trestům. Zapojení mentorů vede k vyšší vykonatelnosti těchto trestů. Služba byla dostupná v několika soudních okresech a realizovalo ji RUBIKON centrum.

PMS je i nadále aktivním členem **pracovní skupiny Probation and Prisons vytvořené v rámci RAN** (The Radicalisation Awareness Network), která je aktivitou iniciovanou Evropskou komisí zastřešující zástupce členských zemí a to odborníky a praktiky zabývajícími se možnostmi práce s pachateli ve spojení s tématy radikalizace, terorismu a extremismu. Pracovní skupina se těmito tématy zabývá ve vztahu k práci s odsouzenými ve věznici a v rámci činnosti probační služby. Cílem setkání je vzájemná výměna informací o přístupech v praxi a tvorba doporučení k vytvoření účinné strategie a dobré praxe, kterou by mohly jednotlivé členské země dále tvořit a rozvíjet.

Zaměření skupiny:

- Programy snižující riziko radikalizace odsouzených během výkonu trestu ve vězení.
- Opatření přispívající ke snížení rizik spojených s propouštěním těchto pachatelů z vězení na svobodu.
- Zvýšení znalostí o podobě a účinnosti programů prevence radikalizace odsouzených a programů pro již radikalizované pachatele.

V roce 2016 PMS navázala spolupráci s Policejní akademií ČR ohledně vzdělávacích aktivit zaměřených na extremismus. Bude se jednat o společné vzdělávací akce určené pro PMS a Vězeňskou službu ČR. Akce budou postupně realizovány od roku 2017.

#### 6.4.3. Institut pro kriminologii a sociální prevenci

V minulém období Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“) zpracoval výzkumný úkol **„Současná situace v oblasti extremistických hnutí v ČR**

s důrazem na jejich potenciální podporu u mladistvých a na šíření extremistických ideologických obsahů po Internetu“, který byl podpořen z Programu bezpečnostního výzkumu ČR. Projekt byl zaměřen především na reprezentativní výzkum mezi mládeží ve věku 16 – 18 let, mapující míru radikalismu a příklonu k nenávisným ideologiím v této věkové skupině. Výsledky tohoto úkolu byly publikovány v edici a na webových stránkách IKSP a úkol byl prezentován pro odbornou veřejnost a pracovníky státních orgánů na speciálním semináři a dále na jednání Republikového výboru pro prevenci kriminality.

V návaznosti na tento projekt zahájil v roce 2016 IKSP výzkumný úkol „**Kriminologická analýza hate crime** (trestných činů, motivovaných rasovou, národnostní či obdobnou záští)“. Výzkum se primárně zaměří na sociálně – psychologické profilování pachatelů této kriminality. Vyplyne z něj skladba trestných činů a jejich druhovost (především násilné versus „propagační“ trestné činy); typologie pachatelů; jejich trestněprávní, osobnostní a sociální profil. Na základě toho bude možné plánovat různé preventivní a reedukační strategie. Protože trestné činy s nenávisnou motivací jsou pouze „vrcholkem ledovce“ ve společenské atmosféře, zaměří se v rámci projektu na tuto oblast také specializovaný výzkum veřejného mínění. Ten postihne případnou radikalizaci postojů a názorů části společnosti, např. v souvislosti s migrační vlnou.

#### 6.4.4. Oblast vězeňství

Zkušenosti zahraničních bezpečnostních složek potvrzují, že velká část osob, které se podílejí na teroristických útocích, prošla procesem **radikalizace** právě při výkonu trestu ve vězeňských zařízeních. Vzhledem k těmto skutečnostem je zapotřebí, aby i Vězeňská služba ČR na tyto poznatky reflektovala a dokázala snahy o radikalizaci ve věznicích monitorovat, popřípadě včas identifikovat a při zjištění možné radikalizace spolupracovala na řešení dané věci s jinými bezpečnostními sbory. Tématu extremismu a radikalizace věnuje Vězeňská služba ČR dlouhodobě pozornost jak po linii vězněných osob, tak i po linii vlastních zaměstnanců.

Tématu extremismu a radikalizace je pravidelně věnována pozornost **v rámci služební a profesní přípravy příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby ČR**, která se provádí ve stanovených termínech na všech organizačních jednotkách. Na vzdělávacích aktivitách participují pracovníci PČR, Policejní akademie ČR v Praze a Vězeňské služby ČR.

Témata extremismu jsou také zahrnuta do obsahu **základní odborné přípravy pro nové zaměstnance Vězeňské služby ČR**, která probíhá v Akademii Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem, kdy pro příslušníky jsou součástí předmětu profesní etika a pro občanské zaměstnance součástí předmětu sociologie.

Vězeňská služba ČR ve spolupráci s PČR a Policejní akademií ČR v Praze pokračovala v **projektu souvisejícím s prevencí radikalizace osob ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody**.

## 6.5. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) v roce 2016 uskutečnilo následující komplexní opatření s cílem minimalizace výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních a zajištění bezpečného klimatu ve školním prostředí:

Byla nastavena **metodická podpora existující struktury regionálních podpůrných zařízení - Středisek výchovné péče (SVP) a Pedagogicko-psychologických poraden (PPP).**

- Došlo k vytvoření a zveřejnění adresáře na organizace podle krajů.
- Bylo zabezpečeno uvedení i odborných organizací a společností, které se problematice šikany věnují.

MŠMT zřídilo **intervenční místo pro okamžitou pomoc při výskytu šikany** - pro školy (učitel, ředitel) i veřejnost (dětí, rodiče), byla zřízena emailová adresa [prevence@msmt.cz](mailto:prevence@msmt.cz).

**Česká školní inspekce realizovala celoplošná tematická šetření:**

- Tematické šetření ke spolupráci základních škol s orgány sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) - výsledky jsou zveřejněny na webových stránkách ČŠI ([www.csicr.cz](http://www.csicr.cz)) Na základě tohoto šetření byla přijata tato doporučení: zlepšit informovanost škol ze strany OSPOD, zajistit větší koordinaci činností na úseku sociálně právní ochrany dětí mezi MŠMT a MPSV, zvýšit zapojení školního poradenského pracoviště a školských poradenských zařízení ze strany škol při řešení závažných výchovných problémů žáků, zvýšit nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v požadovaných tématech (šikana, kyberšikana a další riziková chování).
- Tematické šetření k realizaci primární prevence rizikového chování ve školách v ČR. Výsledky jsou zveřejněny na webových stránkách ČŠI ([www.csicr.cz](http://www.csicr.cz)).

Byl schválen a zveřejněn nový **Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních**. Tento metodický pokyn je rozšířen o oblast násilí páchané žáky na pedagogy a o oblast šikany a násilného chování páchaného z důvodu jinakosti a o problematiku odpovědnosti rodičů a komunikace školy s rodiči.

V květnu 2016 vyhlásilo MŠMT ve spolupráci s krajskými školskými koordinátory prevence **dotační program pro rok 2017** zveřejněním Metodiky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování v období 2017-2020 (celková alokace programu činí 20 mil. Kč na každý rok), který podporuje:

- Jednotlivé individuální projekty organizací (NNO, VŠ, škol, školských zařízení apod.; jako dosud) pro všechny formy rizikového chování (např. prevence užívání návykových látek, nelátkových závislostí, netolismu, extremismu, poruch příjmu potravy atd.),
- Projekty krajské. V rámci tohoto programu budou kraje každoročně podporovány částkou 4,2 mil. Kč z výše uvedené částky. Pro rok 2017 kraje zpracovaly žádosti o dotace zaměřené na téma bezpečného klimatu ve školách, prevence šikany a násilí ve školním prostředí a posilování pozitivních vztahů ve školních kolektivech. Každý kraj svým projektem současně garantuje určitý počet vzdělaných osob v daném tématu (pedagoga, ředitele, metodiků prevence apod.). V rámci jednotlivých krajů se jedná o následující



rozsah cílové skupiny:

- Vzdělávání školních metodiků prevence (min. 30 metodiků/kraj za rok).
- Vzdělávání metodiků prevence v pedagogicko-psychologických poradnách (min. 50 % metodiků/kraj za rok).
- Vzdělávání ředitelů škol (min. 20 účastníků/kraj za rok).
- Vzdělávání pedagogických pracovníků škol (min. 30 účastníků/kraj za rok).
- Odborná konference (min. 1 odborná konference/kraj na dané téma - min. 60 účastníků/kraj celkem),
- Tematický seminář (min. 2 odborné semináře/kraj na dané téma - min. 30 účastníků/kraj celkem).

MŠMT schválilo a k 1. září 2016 vyhlásilo pro rok 2017 specifický nový dotační program určený školám a školským zařízením „**Bezpečné klima v českých školách**“ - alokace na tento titul činí 20 mil. Kč. Cílem je podpora efektivních aktivit ve školním prostředí pro minimalizaci šikany a násilného chování ve školách a nastolení a rozvoj bezpečného klimatu ve školních kolektivech. Jedná se zejména o podporu prohlubování odborných znalostí a praktických dovedností pedagogických i nepedagogických pracovníků ve školském prostředí. Minimální podpora činí 20 tis. Kč, maximální 80 tis. Kč na žádost.

**MŠMT prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání od září 2016 zabezpečilo prostřednictvím krajských poboček institutu cílené vzdělávání ředitelů škol a školních metodiků prevence v oblasti rozpoznávání a minimalizace rizik spojených s projevy šikany a násilného chování ve školách.** Kurzy zdarma probíhaly ve všech 14 krajských pracovištích, celkem bylo uskutečněno 60 osmihodinových seminářů, zahrnujících teoretickou i praktickou část.

**MŠMT od září ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání a krajskými školskými koordinátory prevence spustilo systém podpory supervize ve školách v tématu bezpečného klimatu.** Výběr škol (základních a středních) byl realizován prostřednictvím krajských školských koordinátorů prevence. Národní ústav pro vzdělávání dohlížel na odbornou úroveň realizovaných supervizí a současně disponoval databází vhodných supervizorů z celé ČR tak, aby byla pokryta potřeba všech krajů. Bylo podpořeno 82 hod. supervizí na jeden okres v období říjen - prosinec 2016.

V průběhu měsíce září 2016 MŠMT provedlo **změnu postavení a úlohy školského ombudsmana**. Školský ombudsman se věnuje vztahům ve školách - mezi učiteli, dětmi a rodiči. Má i mediační úlohu, pomáhá včas nalézt řešení tam, kde je potřeba najít shodu nebo narovnat vztahy v případech, kdy se významně narušila důvěra mezi aktéry (např. medializované případy nekomunikovaného slučování škol apod.).

V září 2016 **MŠMT ustanovilo meziresortní pracovní skupinu pro primární prevenci** - složenou ze zástupců věcně příslušných resortů (Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Úřad vlády) s cílem koordinace a zefektivnění aktivit v oblasti prevence ve školním prostředí. První jednání skupiny bylo naplánováno na leden roku 2017.

Pro předávání ověřených informací využívá v oblasti prevence MŠMT **internetový portál [www.prevence-info.cz](http://www.prevence-info.cz)**, který MŠMT vytvořilo v roce 2011. Portál sdružuje informace

z oblasti **primární prevence rizikového chování dětí a mládeže**. Jednou z oblastí, které se tento portál věnuje, je i problematika extremismu, rasismu a xenofobie.

Oblast extremismu a prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí a k ochraně uměleckých a kulturních hodnot je nedílnou součástí **rámcových vzdělávacích programů pro základní školy** (dále jen „RVP ZV“).

V oboru **Dějepis** na druhém stupni základních škol je v RVP ZV tato tematika začleněna v tematickém okruhu Moderní doba, zejména v očekávaných výstupech:

- (žák) rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.
- (žák) charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.
- (žák) na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.

V oboru **Výchova k občanství** se prezentuje v tematickém okruhu Člověk ve společnosti, hlavně v očekávaných výstupech:

- (žák) objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.
- (žák) rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.

Problematika extremismu je dále součástí průřezového tématu **Multikulturní výchova**, zejména v tematických okruzích: Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita a Princip sociálního smíru a solidarity. Prostor se dále nabízí i v doplňkovém vzdělávacím oboru Etická výchova.

Obsahem všech rámcových vzdělávacích programů pro střední vzdělávání je průřezové téma **Občan v demokratické společnosti** a vzdělávací oblast **Společenskovední vzdělávání**, kde je extremismus a boj proti extremismu začleněn. Dále pak zaleží na podmínkách a možnostech školy, jak tento pojem dále rozpracuje ve svých školních vzdělávacích programech. Střední školy, které vzdělávají žáky v oborech 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost, mají problematiku extremismu ve svých programech rozpracovanou ve větším rozsahu než školy vzdělávající žáky v ostatních oborech s maturitní zkouškou nebo výučním listem.

## 7. Seznam použitých zkratk

APK – Asistent prevence kriminality

ČŠI – Česká školní inspekce

DP – Domovník - preventista

ESF - Evropský sociální fond

FRA - Agentura EU pro základní práva

IKSP - Institut pro kriminologii a sociální prevenci  
 KIC – Koncepce integrace cizinců  
 KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám  
 MO – Ministerstvo obrany  
 MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí  
 MRK – Muzeum romské kultury  
 MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy  
 MV – Ministerstvo vnitra  
 NNO – Nestátní neziskové organizace  
 NSK – Národní soustava kvalifikací  
 NSP – Národní soustava povolání  
 ODIHR - Úřad pro demokratické instituce a lidská práva při Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě  
 OP Z – Operační program zaměstnanost  
 OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí  
 PČR – Policie České republiky  
 PL – Památník Lidice  
 PMS – Probační a mediační služba  
 PPP – Pedagogicko – psychologická poradna  
 PT – Památník Terezín  
 RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní školy  
 SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování  
 SPSZ – Strategický plán sociálního začleňování  
 SVP - Středisko výchovné péče  
 VPŠ a SPŠ MV – Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra